Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 35 (1285) ♦ Четвер, 22 лютого 1996 року ♦ Ціна договірна

Ти — мені, я — тобі,
або Натуральний обмін як засіб виживання

Парламентська хроніка

Денне і вечірнє засідання 20 лютого

Внесений Кабінетом міністрів на розгляд сесії законопроект про отримання державного збору, що здійснюється при бартерних операціях у зовнішньоекономічній діяльності, заступник голови Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Олександр Рябченко, виступаючи від імені комісії, запропонував відхилити. Передусім тому, що у разі ухвалення цього закону було б введено новий вид податків, що не передбачено законом про податкову систему. Це по-перше. А по-друге, цей податок не сплачували б підприємства з іноземними інвестиціями, і національні — опинилися б у гіршому становищі. По-третє, слід враховувати, що частина підприємств, особливо агропромислового комплексу, нині функціонує лише завдяки бартерним угодам. Через введення запропонованого Кабінетом міністрів податку вони будуть змушені зупинитися.

(Закінчення на 2-й стор.).

Нам обіцяють кодекс. Цивільний

Прийняття нового Цивільного кодексу України «повинно прискорити зміну громадського усвідомлення необхідності та необоротності економічних реформ в Україні», вважає Прем'єр-міністр України Євген Марчук.

Під час зустрічі з робочою групою підготовки проекту Цивільного кодексу Є. Марчук підкреслив необхідність якнайшвидшого розгляду проекту кодексу на спеціальному засіданні Кабінету міністрів.

Як повідомив у інтерв'ю агентству Інтерфакс-Україна міністр юстиції України Сергій Головатий, можна очікувати, що проект кодексу Кабінет міністрів розгляне в березні.

Закон України про внесення змін та доповнень до Закону України «Про телебачення і радіомовлення»

Читайте на 10—11-й сторінках.

КНИГА завжди була пристановищем нашого вільного духу, справжнім оберегом нашої мови, нашої славної історії.

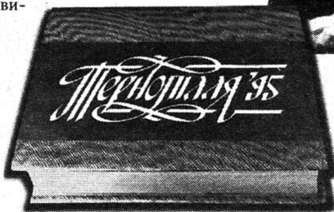
Сьогодні українська книжка, українська думка одержали свободу. Виходять друком монографії, дослідження, художні твори, про які більшість із нас ще донедавна боялася навіть згадувати, щоби не мати серйозних неприємностей. «Історія українського письменництва» С. Єфремова — у «Феміні», «Історія української літературної мови» Івана Огієнка — у «Либеді», «Українська рукописна книга» Я. Запаска — у «Світі». Наші співвітчизники цими днями одержали 8-й том багатотомної «Історії України-Руси» М. Грушевського, на підході до читача вибрані праці Івана Пулюя... Безперечно, українська книжка ще не зайняла того місця, яке вона мала б займати в нашому суспільстві, під рідним дахом. Вона конче потребує конкретної державної підтримки. Від пільгового оподаткування до відлагодженої системи розповсюдження. Щоби, перефразовуючи відомого поета, ми могли б сказати: «Гомер, Шевченко і Шекспір зі мною будуть говорити».

Втім, вони вже говорять. Нашою мовою, зі сторінок сьогоднішніх видань.

Ще одна незвичайна книга — «Тернопілля-95» — побачила цими днями світ у видавництві «Збруч».

(Див. 12-у стор.)

Гомер, Шевченко і Шекспір зі мною будуть говорити

ТРУДЯЩІ ПРОТИ...

В Україні проходить Всеукраїнська акція протесту трудящих проти зниження рівня життя, організована галузевими профспілками.

Як повідомили кореспондентові Інтерфаксу-Україна у Федерації профспілок України, в рамках акції передбачено зупинити на одну годину роботу підприємств ряду галузей промисловості Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Миколаївської, Тернопільської областей, а також Республіки Крим. На підприємствах з безперервним циклом виробництва у рамках акції відбудуться мітинги та збори.

Однак не мають наміру брати участь в акції обласні організації профспілок Івано-Франківської та Львівської областей, профспілки держзакладів Миколаївської області, профспілка працівників охорони здоров'я Харківщини.

Як зазначають у ФПУ, учасники акції висувають виключно економічні вимоги — термінове погашення заборгованості по зарплаті, застосування ефективних заходів щодо стабілізації роботи підприємств, санація збиткових державних підприємств.

Крім того, учасники акції вимагають від уряду забезпечити зайнятість працівників, розробити заходи щодо недопущення затримання виплати зарплат.

Вдома — протест, за океаном — тест: на структурні зміни в економіці

Вчора розпочалася офіційна частина візиту Президента України Леоніда Кучми до США. Заплановано зустріч із Президентом США Біллом Клінтоном, обговорення ходу політичних та економічних реформ в Україні, питань, пов'язаних з розширенням НАТО.

Україна отримає від Міжнародного валютного фонду в рамках кредиту Stand-by у 1996 році близько $ 900 млн. п'ятьма траншами, які виділятимуться через кожні 2 місяці.

Про це заявив віце-прем'єр України Роман Шпек, коментуючи на прохання агентства Інтерфакс-Україна підсумки зустрічі 20 лютого у Вашингтоні Президента України Леоніда Кучми та виконавчого директора МВФ Мішеля Камдессю.

До цієї суми, за його словами, не входить також 4-й транш, котрий, як очікують, може бути наданий Україні на початку квітня на засіданні Ради директорів МВФ.

Раніше було заплановано, що МВФ надасть Україні близько $ 700 млн. у рамках кредиту Stand-by двома траншами.

Р. Шпек зазначив, що після затвердження бюджету на 1996 рік Україна також розпочне переговори з МВФ щодо підготовки до середньострокового кредиту розширеного фінансування, розмір якого може перевищити 3 млрд. доларів. Цей кредит, за словами Р. Шпека, може бути направлений не тільки «на фінансову стабілізацію, а й на структурні зміни в економіці».

(Закінчення на 2-й стор.).

У номер

Вдома — протест, за океаном — тест: на структурні зміни в економіці

(Початок на 1-й стор.).

Важливим результатом переговорів у Вашингтоні Р. Шпек також назвав «те, що МВФ підтримуватиме позиції України на засіданні країн-донорів, яке відбудеться під егідою Всесвітнього банку в Парижі».

«Ми ведемо переговори про проведення наради не пізніше червня цього року», — сказав віце-прем'єр, зазначивши, що Всесвітній банк планує провести цю нараду у вересні.

Україна до цього часу одержала 750 млн. доларів у рамках кредиту Stand-by, розмір якого зросте майже до 1,7 млрд. доларів. До цієї інформації слід додати лише одне: чим будемо платити, якщо навіть вугілля закуповуємо не у своїх шахтарів, а інвестуємо зарубіжних видобувачів «чорного золота»?

Постанова Верховної Ради України

Про проект закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Схвалити в першому читанні проект закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю».

2. Доручити постійній Комісії Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села разом з Кабінетом міністрів України з урахуванням зауважень і пропозицій інших постійних комісій Верховної Ради України та народних депутатів України доопрацювати зазначений законопроект і внести його на розгляд Верховної Ради України.

3. Встановити, що до введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю» плата за землю справляється у встановленому чинним законодавством порядку, але її розмір з гектара за рік не може перевищувати 220 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ

м.Київ, 9 лютого 1996 року.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку розглянула поданий Кабінетом Міністрів проект Державної програми приватизації на 1996 рік і вважає за необхідне його доопрацювання з врахуванням зауважень і пропозицій.

Депутати зауважили, що ця Програма діє після проведення переоцінки вартості основних і оборотних фондів в усіх галузях господарства України. Тільки за цієї умови можна досягти наближення ціни до державного майна до реальної його вартості.

Запропоновано Кабінету Міністрів разом з Комісією з питань економічної політики та управління народним господарством повернутися до питання про розподіл у 1996 році коштів від приватизації майна, що перебуває у загальнодержавній власності, орієнтуючись на збільшення відрахувань у державний бюджет з метою цільового фінансування переданих у комунальну власність об'єктів соціальної сфери підприємств, що приватизуються, створення нових робочих місць. Також пропонується з метою створення галузевого стабілізаційного фонду, спрямованого на забезпечення соціальних гарантій працівників вугільної галузі, розглянути питання про 100-відсоткове спрямування коштів від приватизації об'єктів вугільної промисловості в створюваний галузевий стабілізаційний фонд і висновки врахувати в проекті Державної програми приватизації на 1996 рік. Комісія вважає за необхідне поставити на перше місце в додатку № 2 «Перелік груп об'єктів, що підлягають першочерговій приватизації», об'єкти незавершеного будівництва, що фінансувалися за рахунок державних капіталовкладень і дотацій державного та місцевих бюджетів, а також ті, нормативні терміни будівництва яких вже минули.

Комісія розглянула Концепцію використання радіочастотного ресурсу України. Необхідність розробки такої концепції зумовлена наявністю неврегульованих на законодавчому рівні проблем у сфері використання радіочастотного ресурсу.

В цій концепції пропонуються правові норми щодо використання радіочастотного ресурсу, створення і функціонування системи управління та державного нагляду за його використанням, захисту інтересів України на міжнародному рівні.

Ухвалено разом з Комісією законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації і авторами Концепції провести їх корегування з подальшим поданням нової редакції на розгляд Верховної Ради.

Комісія розглянула також проект закону про залізничний транспорт. В ньому визначаються основні права, обов'язки і відповідальність залізниць, підприємств та установ залізничного транспорту; взаємовідносини з органами державної виконавчої влади, іншими видами транспорту, пасажирами, відправниками і одержувачами вантажів, багажу тощо.

Розглянуто й проект Концепції основних напрямків морської політики України.

Також затверджено план виїзного засідання комісії щодо стану виконання Закону «Про зв'язок» на підприємствах і в організаціях зв'язку Луганської області.

Прес-служба Верховної Ради України.

Парламентська хроніка

МПА — камінь спотикання

У зв'язку з тим, що більшість народних депутатів вирішила не реєструватися, ранкове засідання Верховної Ради України не відбулося. Після «з'ясування стосунків» народні депутати вирішили обмінятися думками щодо приєднання Верховної Ради України до Міжпарламентської асамблеї СНД.

Виступили представники усіх фракцій, а також позафракційні депутати. Однак до згоди в залі сесії дійти не вдалося. А тому було оголошено перерву, під час якої керівники фракцій повинні були виробити спільну конструктивну пропозицію, щоб сесія могла продовжити роботу.

Результати поіменної реєстрації народних депутатів перед засідання друкуємо на 3-й сторінці.

Ти — мені, я — тобі,

або Натуральний обмін як засіб виживання

(Початок на 1-й стор.).

Комісія також вважає, що введення його необхідно ретельно опрацювати не лише з точки зору надходжень у бюджет, а, передусім, зіставляючи з економічним становищем самих підприємств, передбачаючи, чим це обернеться в цілому для виробничої сфери країни.

Обговорюючи проблему, депутати з'ясували природу бартеру. Він виник через дефіцит оборотних коштів на підприємствах. Тому й було запропоновано окремим пунктом в ухваленій постанові про відхилення законопроекту доручити Кабінетові міністрів розробити пропозиції щодо механізму поповнення оборотних коштів підприємств і внести їх на розгляд Верховної Ради до 1 квітня нинішнього року.

Сесія ухвалила також постанову про механізм застосування заходів відповідальності юридичних осіб, на зберіганні яких перебувають матеріальні ресурси державного резерву, за самовільне їх відчуження, використання, реалізацію. З цього питання виступив заступник голови Державного комітету України з матеріальних резервів, народний депутат України Іван Ямковий. Він зокрема зазначив, що матеріальні цінності державного резерву містяться на п'яти тисячах підприємств. Останні змінюють форму власності і через відсутність оборотних коштів використовують самовільно матеріальні цінності державного резерву. Лише на перевірених торік 150 підприємствах використано матеріальних ресурсів на суму близько 43 трильйонів карбованців. Водночас, як відомо, з державного резерву нині виділяють 124 тонни цукру, а це майже 11 трильйонів карбованців, на підготовку цукрових заводів і колгоспів до весняно-польових робіт нового сезону. Зрозуміло, передбачається бартер. Крім того, виділено півтора мільярда кубометрів газу хімічним заводам, які виробляють мінеральні добрива. Їхню продукцію також буде відправлено сільськогосподарським підприємствам під посівну. Отже, необхідність збереження матеріальних цінностей державного резерву очевидна. Тож сесія й ухвалила відповідну постанову.

Далі до порядку денного пленарного засідання було включено ще одне економічне питання — щодо змін і доповнень до закону про оплату праці. Від Комісії з питань соціальної політики та праці виступив Михайло Степанов. Він зазначив, що, встановивши мінімальну заробітну плату в сумі півтора мільйона карбованців, слід внести доповнення в Закон про оплату праці, яким би регулювалися виплати, що раніше розраховувалися на базі мінімальної зарплати в сумі 60 тисяч карбованців. Нині ж уряд встановлює абсолютні суми виплат. Тому і важливо вказати в законі, що такий порядок нарахування виплат діятиме до внесення змін у законодавство. В ході дискусії лунали пропозиції повернутися до розв'язання питання про тарифні ставки і виплати населенню, пов'язавши їх із бюджетом на 1996 рік. Однак, виступаючи від Комісії з питань соціальної політики та праці, Іван Чиж переконав колег у тому, що неухвалення відповідних змін до закону нині не дасть можливості вчасно виплатити пенсії.

З розряду економічних був ухвалений у другому читанні Закон про внесення змін і доповнень до Закону України «Про використання касових апаратів».

Втім, не обійшлося і без політичної дискусії, яка зав'язалася навколо статті 48 Закону «Про вибори народних депутатів України». Цю статтю Комісія з питань правової політики та судово-правової реформи в особі Олександра Лавриновича запропонувала доповнити частиною 5 про те, що повторні вибори в округах, де вони не відбуваються кілька разів, за рішенням Центрвиборчкому можуть не проводитися протягом року. Зрозуміло, відзначали депутати, цей процес вимагає регулювання, інакше з бюджету доводиться виділяти значні кошти на проведення перманентних виборів. І внесли чимало пропозицій. Скажімо, зобов'язати Центрвиборчком призначати вибори через рік, але не пізніше як за рік до завершення повноважень депутатів нинішнього скликання. Ішлося також і про те, що повторні вибори має призначати або накладати мораторій на їх проведення Верховна Рада України. Однак така норма суперечила б самому законові про вибори. Тому було ухвалено доопрацювати законопроект силами двох комісій — з питань правової політики і судово-правової реформи та з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування і внести його на розгляд наступного пленарного тижня. Втім, ці зміни не стосуються повторних виборів, призначених на 7 квітня нинішнього року.

Сесія розглянула питання про обрання депутатів членами постійних комісій, на завершення засідання розглядалося «різне».

Світлана ПИСАРЕНКО.

ЗВЕРНЕННЯ ПОСТІЙНОГО ПРЕДСТАВНИКА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ В КРИМУ

Останніми днями окремі засоби масової інформації Криму розповсюджують матеріали, які загострюють соціально-економічну і політичну ситуацію на півострові, — йдеться у зверненні постійного представника Президента України в Автономній Республіці Крим Дмитра Степанюка до працівників засобів масової інформації і до всіх кримчан. Водночас абсолютно ігноруються матеріали про заходи, що їх вживають Президент і Верховна Рада України для виведення країни з надзвичайно скрутного економічного становища, не повідомляється про законодавчі акти, нічого не робиться для інформування про нові позитивні зміни, які відбуваються на деяких підприємствах і в регіонах півострова. Складається враження, що деякі журналісти змагаються один з одним в очорненні, однак при цьому вони не пропонують конкретних шляхів виходу з становища, що склалося.

Як приклад у зверненні наводиться опублікований 16 лютого в газеті «Крымская правда» текст заяви учасників проведеного 10 лютого у Сімферополі «круглого столу», присвяченого проблемам російськомовного населення в Криму. В цьому документі його автори роблять головний висновок: «політика, яка проводиться органами державної влади України по відношенню до найбільшої етнічної групи в Криму — російської, в цілому дискримінаційна». «Заявляю, що подібне твердження є відвертою брехнею, так само як і решта тез вищезгаданого документа» — підкреслив у своєму зверненні Дмитро Степанюк. На сьогоднішній день у законодавстві України немає жодного акта, спрямованого на ущемлення прав російськомовного населення автономії. В той час, як на 760 тисяч українців, які проживають в Криму, припадає лише одна українська школа і дві з кримськотатарською мовою навчання з більш ніж 300 існуючих. У 1995 році російськомовні передачі на Кримському телебаченні становили 85 відсотків від загального обсягу ефірного часу, кримськотатарською мовою — 7, українською всього — 1,7 відсотка, на радіо, відповідно, — 88,12 і 3 відсотки. З трьох державних мов в автономії всюди вживається фактично одна російська. Немає жодного випадку закриття російської школи або класу, бібліотеки, вищих і середніх навчальних закладів.

Спроби авторів згаданої заяви чинити на Україну політичний і економічний тиск, йдеться у зверненні Дмитра Степанюка, спрямовані на зрив широкомасштабного договору між Україною та Росією, який готується до підписання.

x x x

Як повідомила журналістам завідуюча соціально-економічним відділом представництва Президента України в автономній республіці Галина Хмільовська, постійний Представник Президента України в Криму Дмитро Степанюк направив листи до начальників Головних управлінь СБУ в Криму та МВС, прокурора автономії з вказівкою провести перевірку і визначити міру відповідальності за порушення законодавства України деяких членів громадських організацій та громадянина РФ В.Гержова.

Як зазначається в цих листах, до представництва Президента України в Криму надійшла інформація, згідно з якою у місті Феодосії мав відбутися мітинг під гаслом: «Про 42 роковини незаконної передачі Криму Україні Росією», дозвіл на проведення якого було дано Феодосійською міськрадою 14.02.1996 р. Все це суперечить чинному законодавству України і є зазіханням на її територіальну цілісність та державний суверенітет. Крім того, у Феодосії діє так звана Російська громада, якою керує громадянин Росії з м.Краснодара В.Гержов. Виступаючи 8 лютого по міському радіо, він закликав слухачів збирати підписи під зверненням до Держдуми Росії з вимогами не допустити підписання великомасштабного договору між Україною та Росією, що є свідченням не тільки ігнорування чинного законодавства України, але й цинічного ставлення до долі народів України і Росії.

Результати поіменної реєстрації народних депутатів, проведеної голосуванням «за»

Голосування проведено 21/02/96 в 10 годин 19 хвилин

Реєстрація
В голосуванні взяло участь 249
ЗА — 234, ПРОТИ — 0, УТРИМАЛОСЬ — 0,
НЕ-ГОЛОСУВАЛО — 15

Рішення ПРИЙНЯТЕ

Не входить до складу фракцій і груп
ЗА = 17 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 2

Буздуган Ю. О.	438		Вітович О. В.	275	....
Вітренко Н. М.	346	ЗА	Гурвіц Е. Й.	294	....
Дроботов А. І.	33	ЗА	Дьомін О. О.	371	....
Запорожець Ю. М.	286	ЗА	Ілясевич Я. М.	282	....
Іщенко О. І.	432		Карпов О. М.	373	ЗА
Кириленко І. Г.	96	НЕ ГОЛ.	Кириченко С. О.	395	НЕ ГОЛ.
Коваленко А. А.	11		Кондратюк А. О.	55	ЗА
Марченко В. Р.	348	ЗА	Марчук Є. К.	324	....
Масол В. А.	446		Мороз О. О.	223	ЗА
Недвига Г. М.	57	ЗА	Носов В. В.	319	....
Парасунько М. В.	51	ЗА	Процев'ят Т. І.	268	....
Ратушний М. Я.	361		Симоненко І. П.	440	ЗА
Слободянюк С. М.	167	ЗА	Смірнов Є. Л.	61	ЗА
Степенко В. І.	331	ЗА	Тима Ю. К.	365	....
Ткаченко О. М.	430	ЗА	Франчук А. Р.	31	ЗА
Франчук І. А.	35	ЗА	Хмара С. І.	261	....
Шаров І. Ф.	41	ЗА	Шеховцов О. Д.	128	ЗА

Комуністи України за соціальну справедливість і народовладдя
ЗА = 85 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 0

Аксененко С. І.	254	ЗА	Анненков Є. І.	245	ЗА
Бельський В. І.	189	ЗА	Биченко М. І.	382	ЗА
Бобриньов О. В.	43	ЗА	Боженко О. В.	285	ЗА
Бублик Ю. Т.	354	ЗА	Верхогляд В. К.	409	ЗА
Вишневецький Г. В.	120	ЗА	Гармаш Л. І.	375	....
Гмиря С. П.	240	ЗА	Грінцов І. Г.	355	ЗА
Долженко Г. П.	450	ЗА	Дондик М. І.	149	ЗА
Донченко Ю. Г.	259	ЗА	Дорошевський М. В.	34	ЗА
Драгомарецький С. Д.	295	ЗА	Єськов В. А.	241	ЗА
Жумікін А. П.	24		Заварзін М. В.	129	....
Іванов В. О.	393	ЗА	Ілюшин В. О.	237	ЗА
Кавун В. М.	54	ЗА	Кашляков М. Д.	368	ЗА
Кожевников Б. М.	113	ЗА	Кожушко О. М.	145	ЗА
Короленко А. А.	85	ЗА	Кочерга В. Г.	122	ЗА
Кочерга В. С.	247	ЗА	Красняков Є. В.	118	ЗА
Кризський Ю. О.	246	ЗА	Кузнєцов П. С.	127	ЗА
Кузьменко С. Л.	179	ЗА	Лантух В. І.	56	ЗА
Левченко А. І.	243	ЗА	Майборода С. Ф.	284	....
Малєвський О. Т.	404	ЗА	Мармазов Є. В.	234	ЗА
Масенко О. М.	330	ЗА	Мельник П. Я.	306	ЗА
Мірошниченко Ю. О.	26	ЗА	Мішура В. Д.	225	ЗА
Моісеєнко В. М.	131	ЗА	М'ясковський М. М.	310	ЗА
Найда Г. І.	396	ЗА	Немировський В. Л.	309	ЗА
Олійник В. І.	190	ЗА	Охрименко К. О.	123	ЗА
Павленко Е. І.	27	ЗА	Панасовський О. Г.	147	ЗА
Парубок О. Н.	424	ЗА	Пасечна Л. Я.	126	ЗА
Пейгалайнен А. В.	143	ЗА	Петренко Д. Д.	255	ЗА
Пилипенко М. В.	29	ЗА	Писаренко А. А.	111	ЗА
Піменова Н. П.	42	ЗА	Понеділко В. І.	182	ЗА
Пустовойтовський В. С.	384	ЗА	Радько В. І.	351	ЗА
Райковський Б. С.	385	ЗА	Роєнко В. Г.	423	ЗА
Самойлик К. С.	403	ЗА	Сахань І. Я.	417	ЗА
Семенюк В. П.	159	ЗА	Сизенко Ю. П.	177	ЗА
Симоненко П. М.	150	ЗА	Сікалов В. І.	119	ЗА
Снігач А. П.	399	ЗА	Сокерчак В. М.	314	ЗА
Степанов П. С.	236	ЗА	Стешенко О. М.	256	ЗА
Таран М. В.	180	ЗА	Терещук В. В.	138	ЗА
Тодоров Є. С.	185	ЗА	Уланов В. М.	258	ЗА
Хмельовий А. П.	140	ЗА	Хунов А. І.	130	ЗА
Целих Ю. Г.	233	ЗА	Цибенко П. С.	249	ЗА
Черенков О. П.	253	ЗА	Чивюк М. В.	292	ЗА
Чумак М. В.	443	ЗА	Чумаченко М. І.	441	ЗА
Чурута М. І.	251	ЗА	Шестаков В. П.	137	ЗА
Шкрабак П. А.	293	ЗА	Яковенко О. М.	124	ЗА
Яценко В. М.	157	ЗА			

Фракція Народного Руху України
ЗА = 0 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 0

Альошин В. Б.	224		Бойко В. Ф.	360	....
Горбатюк М. П.	16		Григорович Л. С.	204	....
Жовтяк Є. Д.	219		Заєць І. О.	18	....
Зарудний А. А.	362		Кендзьор Я. М.	280	....
Ковтунець В. В.	333		Кожин Б. Б.	203	....
Косів М. В.	279		Костенко Ю. І.	23	....
Кулініч В. В.	222		Лавринович О. В.	274	....
Лупаков Є. О.	433		Манчуленко Г. М.	435	....
Матковський О. Б.	339		Омельчук Р. Ю.	334	....
Танюк Л. С.	267		Ткаченко В. А.	347	....
Федорин Я. В.	4		Філіпчук Г. Г.	437	....
Хомич М. В.	338		Червоній В. М.	335	....
Чобіт Д. В.	271		Чорновіл В. М.	357	....
Шевченко В. Ф.	213		Шевченко В. І.	340	....
Яблонський В. А.	407				

Соціалістична фракція
ЗА = 22 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 0

Агафонов А. В.	289	ЗА	Безуглий А. Г.	398	ЗА
Брит В. П.	194	ЗА	Васюра І. І.	428	ЗА
Вінський Й. В.	411	ЗА	Камінський Л. О.	141	ЗА
Кириченко М. О.	329	ЗА	Кіяшко С. М.	108	ЗА
Коструба І. Ф.	166		Лавриненко М. Ф.	345	ЗА
Марковська Н. С.	47	ЗА	Моцпан А. Ф.	146	ЗА
Мухін В. В.	370	ЗА	Ніколаєнко С. М.	402	ЗА
Рудченко М. М.	163	ЗА	Севрюков В. В.	297	....
Сінченко С. Г.	242	ЗА	Степанов М. В.	257	ЗА
Черепков В. Ф.	117	ЗА	Чиж І. С.	414	ЗА
Чупахін О. М.	381	ЗА	Шаланський А. М.	226	ЗА
Шибко В. Я.	82	ЗА	Яровенко В. С.	53	ЗА

Група "Центр"
ЗА = 8 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 2

Бандурка О. М.	390	НЕ ГОЛ.	Борзих О. І.	238	ЗА
Бутейко А. Д.	70		Буткевич В. Г.	59	....
Дурдинець В. В.	229		Жулинський М. Г.	64	....
Загородній Г. Д.	212	НЕ ГОЛ.	Звягільський Ю. Л.	110	....
Кальник В. М.	164		Карасик В. М.	387	ЗА
Климпуш О. Д.	172		Ковалко М. П.	325	....
Коломойцев В. Е.	239		Коржинський І. Ю.	174	....
Пасько С. О.	425		Пискуновський К. В.	63	ЗА
Плоткін В. Г.	307		Плющ І. С.	445	....
Свято В. П.	416	ЗА	Сирота М. Д.	418	....
Спіженко Ю. П.	165		Стоян О. М.	62	ЗА
Сургай М. С.	142	ЗА	Ткаченко С. К.	192	....
Товт М. М.	169	ЗА	Устич С. І.	171	....
Череп В. І.	350	ЗА	Шейко П. В.	444	....
Шпек Р. В.	200				

Фракція Селянської партії України
ЗА = 23 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 0

Говорун В. П.	311	ЗА	Головко А. Ф.	410	ЗА
Гончар В. А.	304	ЗА	Гошовська В. А.	386	ЗА
Діхтяренко Г. Ю.	420	ЗА	Довганчин Г. В.	436	ЗА
Довгань С. В.	400	ЗА	Дудченко М. П.	408	....
Душейко П. Г.	429	ЗА	Завалевська В. О.	232	ЗА
Косолапов А. Г.	389		Кудревич О. А.	392	ЗА
Луньов Г. О.	191	ЗА	Олексєєнко В. К.	151	ЗА
Петренко А. А.	153	ЗА	Платовський Є. В.	288	....
Попов Д. А.	308	ЗА	Садько В. Г.	102	ЗА
Сас С. В.	231	ЗА	Сластьон Ю. Ф.	401	ЗА
Суслов В. І.	383	ЗА	Тітенко В. Г.	313	ЗА
Цушко В. П.	315	ЗА	Чернявський О. П.	353	ЗА
Чулаков Є. Р.	99	ЗА	Шулежко М. Я.	421	ЗА

Група "Реформи"
ЗА = 0 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 1

Білас І. Г.	278		Білоус В. О.	317	....
Головатий С. П.	19		Головко В. І.	318	....
Грабар М. Ф.	176		Єльяшкевич О. С.	394	....
Ємельянов В. М.	283		Ємець О. І.	260	....
Єрмак А. В.	193		Жеребецький Є. П.	270	....
Кармазін Ю. А.	299		Квятковський І. В.	49	....
Коліушко І. Б.	272		Костицький В. В.	195	....
Мусіяка В. Л.	378		Омельченко Г. О.	322	....
Оробець Ю. М.	15		Осташ І. І.	269	....
Петренко М. І.	230		Пинзеник В. М.	264	....
Пономаренко Б. Й.	422		Славов М. А.	13	НЕ ГОЛ.
Соболєв С. В.	183		Стецьків Т. С.	273	....
Судницин Ф. С.	184		Терьохін С. А.	320	....
Чейпеш С. І.	170		Чукмасов С. О.	81	....
Шишкін В. І.	296		Ягоферов А. М.	235	....

Група "Єдність"
ЗА = 11 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 3

Алексеєв В. Г.	369	ЗА	Байрак М. В.	83	....
Гаманюк Л. Ю.	84		Гарькавий В. І.	106	ЗА
Гладуш В. Д.	92	НЕ ГОЛ.	Дідик П. А.	380	ЗА
Жир О. О.	93		Костюченко Л. М.	77	ЗА
Лазаренко П. І.	105		Магда І. І.	98	ЗА
Мельник В. С.	89	ЗА	Меркушов В. Т.	78	ЗА
Михайленко С. М.	76	НЕ ГОЛ.	Москаленко А. І.	104	ЗА
Овчаренко П. П.	73	ЗА	Омеліч В. С.	100	НЕ ГОЛ.
Рябченко О. В.	75	ЗА	Савченко В. Г.	80	....
Селіфонтьєв С. І.	86	ЗА	Степанюк Д. П.	87	....
Таранов О. В.	372		Харламов В. Г.	103	....
Худомака В. П.	95		Чорноусенко О. І.	379	....

Група "Державність"
ЗА = 0 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 0

Безсмертний Р. П.	220		Волковецький С. В.	199	....
Глухівський Л. Й.	277		Горбаль М. А.	359	....
Горинь Б. М.	356		Горохівський Л. Т.	358	....
Дем'ян Г. В.	281		Капустян В. Н.	327	....
Кияк Т. Р.	431		Кірімов І. З.	218	....
Костицький М. В.	201		Круцик Р. М.	202	....
Лук'яненко Л. Г.	68		Мовчан П. М.	198	....
Мулява В. С.	197		Нідзієв О. І.	214	....
Осадчук П. І.	206		Павловський М. А.	406	....
Пилипчук В. М.	196		Поровський М. І.	341	....
Пронюк Є. В.	205		Скіпальський О. О.	66	....
Таран (Терен) В. В.	321		Чемерис В. В.	265	....
Шандрюк О. І.	266		Швидкий П. Є.	276	....
Юхновський І. Р.	263		Яворівський В. О.	228	....
Ярошинський Б. Х.	337				

Міжрегіональна депутатська група
ЗА = 19 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 1

Азаров М. Я.	115	ЗА	Болдирєв Ю. О.	112	ЗА
Бородіч Л. В.	91	ЗА	Горбатов В. М.	37	ЗА
Гуров В. М.	90	ЗА	Динейкін Г. І.	250	ЗА
Іоффе Ю. Я.	248	ЗА	Коген Ю. Б.	36	ЗА
Паламарчук В. О.	291	ЗА	Попеску І. В.	434	НЕ ГОЛ.
Пшенична О. М.	40	ЗА	Ричагов Г. В.	316	ЗА
Самофалов Г. Г.	121	ЗА	Старовойтова Г. М.	32	ЗА
Степанов О. П.	439	ЗА	Сторіжко В. Ю.	349	ЗА
Татаринов А. А.	132	ЗА	Тютін В. О.	74	ЗА
Чикал А. В.	156	ЗА	Ямковий І. О.	60	....
Янко С. В.	139	ЗА			

Група "Незалежні"
ЗА = 19 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 1

Бережний О. Т.	391	ЗА	Боделан Р. Б.	312	ЗА
Бряузов В. П.	52	ЗА	Вернигора Л. М.	332	ЗА
Гетьман В. П.	426	ЗА	Дронь А. А.	449	....
Євдокимов В. О.	301	ЗА	Євтухов В. І.	448	....
Золотарьов А. І.	352	ЗА	Ігнатенко О. С.	363	....
Карнаух М. В.	323	ЗА	Карпачова Н. І.	28	ЗА
Крук Ю. Б.	305	ЗА	Кулаков А. А.	328	ЗА
Ландик В. І.	114		Лобенко А. О.	303	ЗА
Миримський Л. Ю.	25		Ольховський Б. І.	388	ЗА
Пєхота В. Ю.	374	ЗА	Радченко Г. Ф.	442	ЗА
Раханський А. В.	30	ЗА	Рябець М. М.	173	НЕ ГОЛ.
Семиноженко В. П.	366	ЗА	Симоненко В. К.	298	ЗА
Юхимчук А. П.	50	ЗА			

Група "Аграрники за реформи"
ЗА = 11 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 4

Бардин Я. Б.	216		Боровик О. Г.	447	ЗА
Бортник В. Ф.	413		Бурячинський О. М.	342	....
Ващук К. Т.	69		Глух І. В.	290	ЗА
Горбатюк М. Д.	158		Даниленко А. С.	221	ЗА
Данча М. Д.	175		Єгудін В. І.	39	ЗА
Засуха А. А.	210	НЕ ГОЛ.	Карасик Ю. М.	427	....
Ківшик П. А.	326	ЗА	Кравчук В. І.	215	НЕ ГОЛ.
Лінчак М. С.	217	ЗА	Мельник С. І.	161	ЗА
Мосійчук С. О.	160	ЗА	Мостиський А. Б.	67	....
Петрук В. І.	336	ЗА	Семенчук В. М.	415	ЗА
Сидоренко Г. В.	162	НЕ ГОЛ.	Стретович В. М.	58	....
Терець В. М.	187	ЗА	Чапюк Р. С.	71	....
Яковенко В. П.	412	НЕ ГОЛ.			

Фракція "Соціально-ринковий вибір"
ЗА = 19 ПРОТИ = 0 УТРИМАЛОСЬ = 0 НЕ ГОЛОСУВАЛО = 1

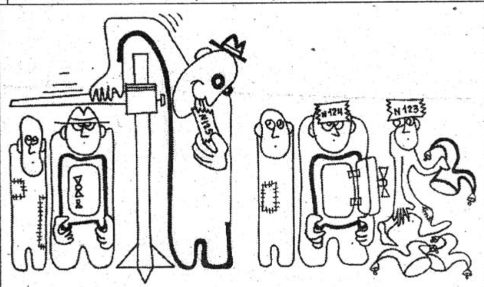
Ампілогов В. Ф.	116	ЗА	Анісімов Л. О.	178	ЗА
Бабич В. Г.	97		Бондаренко В. С.	252	ЗА
Буряк С. В.	211		Васильєв Г. А.	109	....
Голубченко А. К.	188		Дмитренко О. І.	244	ЗА
Кочерга В. П.	88	ЗА	Кравчук Л. М.	364	ЗА
Крандакова О. В.	38	ЗА	Кужель О. В.	181	НЕ ГОЛ.
Лановий В. Т.	17		Литвин В. В.	79	ЗА
Лященко К. Д.	94	ЗА	Мірошниченко Л. М.	136	ЗА
Мозер Г. Е.	154		Недригайло В. М.	152	ЗА
Новіков О. В.	209		Поживанов М. О.	135	ЗА
Пудрик В. Ю.	134	ЗА	Тихонов Ю. Т.	101	ЗА
Угаров Г. Ю.	186		Улинець В. Г.	168	....
Чеботарьов В. П.	227	ЗА	Чечетов М. В.	125	ЗА
Шамарин О. М.	144	ЗА	Шевченко В. І.	133	ЗА
Шеренін Ю. Л.	44		Щербань В. П.	107	....
Щербань Є. О.	148	ЗА			

Багач-бідняк — приміряй ковпак!

За словами заступника голови Комісії ВР з фінансів та банківської діяльності Олександра Рябченка, податкові територіальні служби нині заклопотані створенням загальнодержавного реєстру платників податку.

Мова — про нову систему стягнення податків із громадян України до державної скарбниці, тобто про своєрідний урядовий ковпак. Урахувавши сумний досвід минулого року, коли до державного бюджету, за різними підрахунками, не надійшло 40 — 45 відсотків податкових надходжень, уряд, схоже, не зупиниться навіть перед черговим переписом населення. Інакше замислений реєстр не створити. Як стало відомо з неофіційних джерел, кожен сплатник податків одержить відповідний номер, що його збереже електронна пам'ять більш як на 100 років. Комп'ютер подбає про те, щоб за нашими номерами цупко закріплювалась інформація про всі наші доходи за основним місцем роботи і поза ним. Інакше кажучи, майже як у людей по той бік океану. Але це тільки майже.

По-перше, в жодній з тих країн доходи законослухняних громадян не формуються головним чином на тіньовому ринку, як в Україні. Адже не секрет, що левову частку своїх прибутків з огляду на економічний стан суспільства ми одержуємо поза основним місцем роботи, тоді як, скажімо, пересічні американці — на основному. Відтепер вирушати в дорогу на тіньовий ринок стає небезпечно, та й просто невигідно. Якщо будеш приховувати доходи, матимеш справу з неабиякими суворими санкціями, але ж якщо не приховуватимеш — працюватимеш не так на себе, як на державу. Директор Інституту трансформації суспільства Олег Соскін ототожнює цю ситуацію з оподаткуванням громадянина, який після роботи купує пляшку горілки.

По-друге, американська система обліку платників податків поки що нам не до снаги. У них штрафні санкції за несплату податків визначає суд, у нас — податковий інспектор.

Є сила-силенна причин, чому не треба квапитися: незіставний з американським податковий прес, суперечливість чинного законодавства, правовий нігілізм підприємців і населення, вірогідність того, що конфіденційна інформація податкового реєстру раптом стане здобиччю мафіозних структур.

Може статись, урядовий ковпак спричинятиме сміх і сльози, але тоді вже назвуть його не урядовим.

Сергій ВЛАД.
Малюнок Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Від першої особи

ЗАДУШИЛИ ЗОВСІМ

***Це страшна** річ — нинішня податкова політика. З півтора десятка різноманітних виплат до всіляких фондів довели до того, що із заробленого карбованця нічого не залишається.*

Чим же платити людям, чим розраховуватися за електроенергію, пально-мастильні матеріали? А ту саму електрику за борги відключають майже щодоби. Корову доїти нічим, розтелиться вона або свиня опороситься — розтопчуть, бо сторож чи доглядач того не помітять у темряві.

А тягнуть із села жили всі, хто може: і бюджетники, й «тіньовики», рекетири та інші пройдисвіти, які називають себе підприємцями. А допомогти ніхто не може. Таке враження, що відбувається все за планом, розробленим за океаном. Цілеспрямовано, неухильно ведеться лінія на розвал сільськогосподарського виробництва в Україні. А податковий прес — то потужний важіль у здійсненні наміченого. А всі розмови про розвиток агропромислового виробництва, якусь допомогу селу, на мою думку, звичайнісінька говорильня.

У нашому господарстві ще вдалося сповна розрахуватися з людьми за минулий рік. Але ж є й такі господарства, де люди пропрацювали по кілька місяців, а грошей не побачили. А що буде далі — уявити важко. У нас 1000 гектарів озими — чим їх збирати, коли техніка ламана-переламана, а грошей нема? Кажуть, уряд щось обіцяє «підкинути» селу на проведення сільгоспробіт. Та коли ті кошти виділять, вони будуть вже не потрібні. Катастрофи з ремонтом техніки, підготовкою її до весни і літа не минути.

Іван НАЗАРОВ,
голова колгоспу «Кіровоградський».

ГРОШІ В БОКАЛІ

***Що для** вас податки? — з таким запитанням наш кореспондент звернувся до директора Сімферопольського орендного підприємства «Діоніс» Олександра Голубєва.*

— У відпускній ціні вина закладено 75 відсотків різних податків держави. Стало невигідно виробляти цю продукцію. І недивно, що за останні роки площі під виноградниками скорочено на 10 тисяч гектарів. Якщо ситуація не зміниться, то через якихось 5 років із 50 тисяч гектарів виноградників у Криму їх може не залишитися зовсім.

Я не раз зустрічався із західними спеціалістами, знаю, що там податки не перевищують 2 відсотків від вартості вина. І не треба винаходити велосипед. За моїм твердим переконанням, потрібне термінове скасування бодай акцизу з тим, щоб збільшити реалізацію вина, врятувати галузь і відповідно збільшити надходження до бюджету. А сьогодні податки такі, що людина не в змозі купити пляшку вина через її дорожнечу. Потерпаємо ми, потерпає зрештою і державний бюджет.

Олександр ШЛАТ.

СУД НЕ СКОРИЙ, АЛЕ ПРАВИЙ

***Більш** як два роки тривало у Вищому Арбітражному суді України слухання у справі Павлівського звірогосподарства, що на Івано-Франківщині. Коротко нагадаємо суть суперечки.*

Правління Укоопспілки (в інтересах Івано-Франківської облспоживспілки) звернулося з позовом про вилучення майна з неправочинного володіння споживчим товариством Павлівського звірогосподарства. Відповідач позову не визнав. І ось цю, досить просту з правової точки зору справу розглядали більш як два роки.

Для зволікань застосовували будь-які причини. Справу повертали в Івано-Франківський арбітражний суд на прохання облдержадміністрації, де її загубили! Довелося поновлювати документи й повторно подавати позов. Кілька разів на прохання відповідача справу відкладали з мотивів, не передбачених процесуальним законодавством.

І ось нарешті крига скресла. У рішенні Вищого Арбітражного суду щодо цієї справи зазначено: «З матеріалів та обставин справи вбачається, що майно Павлівського звірогосподарства за станом на 29.12.1992 р. було об'єктом права власності Івано-Франківської облспоживспілки, і саме на основі цього майна утворилося споживче товариство Павлівського звірогосподарства. Наступне (у червні 1995 р.) внесення відповідачем змін до п. 1.5. свого статуту в частині визначення джерел формування майна не заперечує і не усуває цієї обставини, тобто створення споживчого товариства з одночасним неправочинним оволодінням цим майном Павлівським звірогосподарством».

Розглянувши і врахувавши ряд інших обставин, Вищий Арбітражний суд України, зрештою, вирішив позов задовольнити й вилучити у споживчого товариства Павлівського звірогосподарства з одночасним переданням Івано-Франківській облспоживспілці майно, що стало предметом судового розгляду.

Що ж, хоч не скорий, але правий суд відбувся.

Борис ШИНКАРУК.

А сальдо — негативне

Дедалі інтенсивнішою стає зовнішньоекономічна діяльність підприємств та організацій Одеської області. Стали відомі її результати за минулий рік.

Ось деякі цифри: зовнішньоторговельні операції здійснювалися з 89 країнами світу, загальний обсяг їх — 593,6 мільйона доларів США, що значно більше, ніж було в попередні роки. Завезено товарів, однак, багато більше, ніж вивезено: негативне сальдо сягає 101 мільйона доларів. І якщо до країн близького зарубіжжя Одещина все-таки експортує товарів удвічі більше, ніж імпортує звідти (відповідно 152,4 та 71,9 мільйона доларів), то в торгівлі із зарубіжжям далеким все навпаки: експорт — тільки 93,9 мільйона, а імпорт — 275,4 мільйона доларів. Важко ще, одне слово, конкурувати нашим товарам на західному ринку. А товари звідти, і далеко не завжди кращої якості, заполонили наш ринок до краю, витісняють наші вітчизняні, ставлять у надзвичайно важке становище українських товаровиробників. Чому б і ні, коли жодних до того перепон?

Ще одна обставина, над якою варто замислитися: головним видом розрахунку за імпортну продукцію є ВКВ — близько 53 відсотків, тоді як в експорті розрахунки за ВКВ становлять лиш 48 відсотків. Коли ще врахувати, що той експорт значно менший за імпорт, то, виходить, вивозимо валюти більше, ніж завозимо. Таке «сальдо-бульдо», як відомо, поки що не тільки на Одещині.

Георгій ВОРОТНЮК.

Школа ринку

СПОЧАТКУ НАМ ПРОСТО ПОВІРИЛИ...

***Чотири** роки на ринку України працює спільне українсько-російське підприємство «Кронтіф-Київ», яке стало основним постачальником каналізаційних труб і фасонних виробів до них. Нова фірма зуміла вирішити проблему безперебійного постачання дефіцитної продукції багатьом будівельним організаціям Києва. А з чого розпочинали її організатори?*

Про це запитую комерційного директора «Кронтіф-Києва» Олега БЯЛІКА.

— Ви пам'ятаєте, як після розпаду Союзу різко обірвалися всі виробничі зв'язки з підприємствами Росії? Так-от нас, трьох інженерів Київського інституту проблем литва, який виконував дослідні роботи для Сукремського чавуноливарного заводу, це дуже схвилювало. Адже ми залишалися без роботи. І тоді виникла ідея — запропонувати керівництву російського заводу створити спільне підприємство, щоб відновити поставки його продукції в Україну. Вирушаючи до Калузької області, де розташований завод, ні Вадим Рейтер, ні Віктор Калугін, ні я, якщо говорити відверто, не уявляли форм нашої співпраці. Спочатку вирішили попросити у директора заводу вагон виробів, щоб реалізувати їх у Києві. І не сподівалися, що наші переговори завершаться вдало. Та Анатолій Никифорович Піддубний повірив нам і ризикнув.

— Тобто, відправив до України вагон без попередньої оплати?

— Так. Ми знали, кому в Києві потрібні труби. Почали продавати. Так працювали півроку, а потім вийшли на 8 — 10 вагонів. Утрьох із зростаючими обсягами поставок упоратися ставало все важче. Вирішили створити підприємство, але без роздутих штатів, які були на всіх заводах і фабриках. Почали зводити приміщення для офісу, де є і кабінети, і своя їдальня. Все це — поряд із складом, щоб клієнтам було зручно вибрати вироби, виписати, оплатити й одержати. Згодом розробили і впровадили власну комп'ютерну програму «Склад». Адже у нас понад 40 найменувань виробів і на пошук потрібних осередків витрачалося багато часу. Тепер інакше: поки замовник вип'є у нас чашку кави — все буде завантажено.

— А хто ваші замовники?

— Не думайте, що вихваляюсь, але нас знають усі будівельні організації. Ми поставляємо фасонні частини і труби багатьом атомним станціям України. По роботі нашої фірми відчувається, що у нас в країні не перестали будувати. Попит на чавунне литво постійно зростає. Ми навіть почали розвивати дилерську мережу, щоб наблизитися до всіх регіонів України. На півдні ми уже працюємо в Херсоні, де є склади. Тепер думаємо створити філію у Львові. На думку маркетингової служби, попит на сантехнічні вироби, труби в західному регіоні найбільший. І зараз ми закінчуємо формувати портфель замовлень на 1996 рік. Повірте — він важкий.

— Олег, але будівельним організаціям краще мати справу з постачальником, у якого є все — і труби, і ванни, і опалювальні радіатори. Чи під силу «Кронтіфу» стати великою сантехнічною компанією?

— Уже — так. Та ось які виникають проблеми. В Україні лише луганський завод виготовляє чавунні ванни і ціни на них вищі, ніж на турецькі, польські, словацькі чи російські. Скажіть, хто у нас купить таку, якщо в магазині імпорт дешевший?

— А якщо разом з виробником шукати можливості для зниження собівартості?

— Ми готові до цього. Але виробник зараз намагається взяти якомога більше, не думаючи про завтрашній день. Я не кажу конкретно про директора луганського заводу. З ним ми не зустрічалися. Можливо, і відшукали б спільний інтерес в оновленні виробництва і збуті продукції за ціною, вигідною для покупців.

— Олег, а які труднощі у спільних підприємств?

— По-перше, вони у відмінності податкових систем, в умовах для розвитку бізнесу в Україні та Росії. У сусідів — вони більш сприятливі. По-друге, нам доводиться двічі сплачувати податок на додану вартість, а це не лише робить продукцію дорогою, але й призводить до нестачі обігових коштів. Нам зараз украй потрібний ліцензійний склад, щоб розмитнювати продукцію в міру потреби, а не відразу.

— А розрахунок з російським підприємством?

— У цьому проблем немає. Ми виробили взаємовигідну схему розрахунків, яка діє бездвідмовно. От якби наші грошові одиниці були стабільніші... Але це вже мрії. Головне — ми навчилися працювати в ринкових умовах і сьогодні «Кронтіф» міцно стоїть на ногах.

— І крім того, ви навели місток між російським виробником і українським споживачем. Це надто складно?

— Складно, але можливо. І в умовах ринкової економіки це зробити легше, ніж в умовах планової.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

КУРСИ ВАЛЮТ	КУПІВЛЯ			ПРОДАЖА		
	USD	DM	RUR	USD	DM	RUR
Чернівці	190	130	35	195	135	39
Одеса	191	128	39	194	132	42
Сімферополь	191-193	130-133	39-40	193-194	134-135	40-41
Полтава	190	127	39	195	131	41
Донецьк	192	127	39	195	132	42

Коментар

Наш корабель — до нових берегів?

НАСТУПНОГО тижня планується офіційний візит в Індонезію міністра закордонних справ України Геннадія УДОВЕНКА.

Як повідомляє пресреліз управління інформації МЗС, він є продовженням діалогу двох країн і служитиме поглибленню двосторонніх відносин у політичній, економічній та гуманітарній галузях, а також визначенню основних напрямів співробітництва. Що засвідчить і підписання двосторонньої угоди про економічну та технічну співпрацю.

Ці наміри ще раз підтверджують, що, налагодивши відносини з державами «великої сімки» і, очевидно, переконавшись, що для них ми ще надто молода у всіх відношеннях країна, починаємо потроху роззиратися та шукати собі подібних. Скажімо, в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Може, тут і не зробиш великої політики, але велика робота саме на часі.

Розпочинаємо з Індонезії? Чому б і ні: республіка визнала незалежність України вже 28 грудня 1991 року. З того часу ця країна виявляє до нас непідробний інтерес, ми для неї — перспективний і вигідний партнер. А пріоритети вбачає у видобувній, важкій промисловості, морських перевезеннях, військово-технічному співробітництві. Саме ті галузі, в яких Україна має досить високі набутки. Це, втім, поки що інтерес.

А от у торгівлі вже є про що сказати, хоча Індонезія — не найближчий наш сусіда на землі: торговий оборот 1994 року становив 153 мільйони доларів. Щоправда, торгівля дещо однобічна і не дуже різноманітна.

Це в основному експорт з України, переважно металопрокат, продукція хімічної промисловості. Проте й ми в Індонезії маємо широкий інтерес. Адже це країна, що інтенсивно створює нові галузі промисловості, які потребують продукції машинобудування, обладнання, прогресивних технологій. Причому у великих обсягах. Що ми й маємо, але не можемо зі своїм добром протиснутися на західні ринки, де не витримуємо конкуренції. А от Індонезію, яка теж не дуже багата, такий рівень поки що влаштовує.

Індонезійські підприємці вже не раз шукали можливостей для співробітництва з Чорноморським пароплавством, цікавилися реалізацією кількох проектів народногосподарських програм. Але побоюються ще інвестувати свій капітал в українську економіку, не ризикують великими грішми з тої простої причини, що наші країни не мають договірно-правової бази.

Здається, наступного тижня цю проблему почнуть розв'язувати: чекають підписання шість двосторонніх документів. Це, зокрема, угоди про економічне і технічне співробітництво, цивільне авіасполучення, заохочення і захист інвестицій, уникнення подвійного оподаткування та інші. Небагато, але для початку непогано. Залишається лише побажати, щоб ця розвідка нашого зовнішньополітичного відомства не залишилася лише розвідкою, щоб хоч ці кілька документів запрацювали. Чуєте, панове українські урядовці, підприємці і громадяни, до цього причетні?

Валентина ПИСАНСЬКА.

II. А «ненька» про придністровських українців забула...

ДЛЯ НИХ гірка образа, коли їх називають діаспорою. Українців у Придністров'ї чимало — 300 тисяч, приблизно третина населення так званої і ніким не визнаної Придністровської Молдавської Республіки.

В Придністров'ї зараз — злидні і повна невизначеність з майбутнім. Це нам тільки здається, що живемо ми — гірше нікуди. В ПМР зупинилося виробництво, а ті, хто ще мають роботу, отримують по 5—6 доларів на місяць. Порожні магазини, а ціни на базарі і в комерційній торгівлі ще вищі за наші. Але перше запитання, яке задали українці членам делегації МЗС України в Тирасполі, було: «Як відреагувала Україна на те, що Міністерство зв'язку Молдови випустило серію поштових марок «Фортеці Молдови», і серед фортець тих опинилися Хотинська і Білгород-Дністровська? «Неньку-Україну, мовляв, ображають,а ви там мовчите...

Ненька мовчить вже давно. Відбулася непереконливими заявами, коли в Придністров'ї йшла війна. Не цікавиться придністровськими українцями тепер. Якщо хтось в Україні і виявляє до них інтерес, то це митники: як би побільше здерти. «Пів-Європи пройдеш, а в Тимкові застрянеш», — так говорять в Рибниці про Тимківську митницю, через яку важко провезти навіть українські підручники.

Українські школи в Придністров'ї прикрили ще за часів Молдавської РСР у 60-х роках.І нині українці ходять до російських, де вивчають рідну мову лише як один із предметів. Минулого року українська громада спромоглася відкрити одну українську школу в Рибниці, але знову ж: вистачає бажаючих у ній вчитися, але не вистачає підручників, вчителів. На кафедрі української філології Тираспольського університету — жодного кандидата наук. Навчати придністровських українців у своїх вузах «ненька» не хоче, так само не виявляє бажання допомогти їм у навчанні вдома.

Де ж наші славні численні фонди, спілки, конгреси? Де бізнесмени, меценати, які так полюбляють розповідати про свої щедроти з телеекранів? Де ж, врешті, український уряд з його державною програмою «Українська діаспора»? Чи більше приваблюють, наприклад, канадські українці, які мають багато доларів? Очевидно так, бо в Канаді та Америці, які знаходяться за тридев'ять земель, наші урядовці та політики бувають значно частіше, ніж у Придністров'ї, за п'ять кілометрів від українського кордону. Точніше навіть: там бувають, а тут — ні.

В Придністров'ї чудово розуміють політичну ситуацію, розуміють, що Україна не може визнати республіку, що Україна має певні міжнародні зобов'язання і стоїть за цілісність Молдови. Та все ж чому «ненька» так відверто цурається своїх дітей — ніяк не зрозуміють. «Ми ж ваші, подобається вам це чи ні, ви не можете від нас відмахнутися», — говорили нам у Рибниці. «Ми діти твої, Україно!» — таке гасло має україномовна придністровська газета «Гомін».

Навряд чи можна сподіватися на підтримку в Придністров'ї української мови, культури, придністровським урядом — орієнтований він виключно на Росію. І хоч українська мова є нині державною поруч з молдавською та російською, користуються там переважно останньою, ситуація приблизно така, як у колишньому СРСР.

Чого ж просять придністровські українці в України? Найперше — громадянства, і деякі з них його отримують — ті, хто народився на території України і не має молдавського громадянства.Та проблема в тому, що Кишинів довідок про це придністровцям не видає, а Україна вимагає. Також велика проблема — навчання в українських вузах, підвищення кваліфікації лікарів та вчителів. Немає коштів на відкриття українських шкіл, ліцеїв та дитсадків. Немає, як уже зазначалося, українських підручників та книжок, української преси. Хоча Молдова нещодавно розпочала трансляцію передач УТ-1, щоденно о першій половині дня, замість ГРТ: росіяни відмовилися від цієї частини ефірного часу, а Україна проплатила на півроку вперед.

Німеччина допомагає зараз етнічним німцям на всій території колишнього СРСР, Туреччина допомагає кримським татарам. Звичайно, Україна не може рівнятися до цих багатих країн, але й вимагається від неї набагато менше.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Хроніка. Факти. Події

● *Тбілісі*

Готові надати автономію. Але не більше

«Ми готові надати Абхазії найширші автономні права, але не згодні йти на створення конфедеративної держави, ідею якої висувають представники абхазької сторони», — заявив у розмові з журналістами голова парламенту Грузії Зураб Жванія.

На запитання, як розвиватимуться події навколо Абхазії, коли до влади в Росії на президентських виборах прийдуть комуністи, Зураб Жванія відповів: «Гадаю, що сепаратизм не влаштовує керівництво будь-якої країни, в тому числі й Росії. Абхазькі сепаратисти можуть завдати шкоди і збитків інтересам російської держави. Я сподіваюся, що це розуміють представники КПРФ».

● *Грозний*

Мітинг і танці — одне й те саме?

Чеченські власті ухвалили остаточне рішення не допускати проведення мітингу, який опозиція збирається організувати 23 лютого в день 42-ї річниці початку депортації чеченського народу. На пресконференції глава Чеченської Республіки Доку Завгаєв заявив: «Мітинг не повинен відбутися. Це протиприродно. Це те саме, що організувати танці під час чуми».

● *Відень*

У Римі розпочали возз'єднання Мостара

На римській нараді з проблем боснійського врегулювання було досягнуто прориву в справі подальшого проведення переговорів між хорватами і мусульманами з метою якнайшвидшого вирішення долі Мостара. Ухвалені в Римі рішення можуть слугувати початком возз'єднання його міста, заявив на зустрічі з журналістами у Відні глава адміністрації Європейського Союзу в Мостарі Ханс Кошник.

Він виступив проти виведення з Боснії міжнародних сил після виконання угоди, наголосивши на важливості подальшої присутності Європейського Союзу в цьому регіоні. На його глибоке переконання, правову державу і демократію в Боснії та Герцеговині неможливо побудувати за кілька місяців.

● *Анкара*

Кермуватимуть почергово

Через 18 років ісламісти на чолі з їх лідером Неджметтіном Ербаканом, можливо, знову отримають міністерські портфелі в турецькому уряді.

Після тижневих переговорів з лідером Партії добробуту (ПД) лідера Партії вітчизни (ПВ) Месута Йилмаза, який перейняв прем'єрську естафету, досягнуто принципової згоди з ісламістами про створення уряду. За наявними даними, до кінця нинішнього року коаліційний уряд очолюватиме лідер ПВ. На початку 1997 року дворічна естафета прем'єрства перейде до Ербакана. В останній рік, що залишився до початку загальних виборів, на чолі кабінету буде один з представників ісламістів.

● *Токіо*

Курильські острови — на японських картах

Острови Ітуруп, Кунашир, Шикотан та Хабомаї, що за них сперечається Токіо з Москвою, відзначені як такі, що однозначно входять до 200-мильної економічної зони Японії на картах, опублікованих на перших полосах низки найбільших японських газет. Таким чином проілюстровано рішення уряду Японії про введення 200- мильної економічної зони, де країна має право вести морський промисел, здійснювати видобування корисних копалин і створювати штучні острови.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

На знімку: зал засідань Парламентської Асамблеї Ради Європи в Страсбурзі.

На Схід... На Схід?

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ діалог між НАТО й конкретними країнами Центральної та Східної Європи, які мають намір вступити до західного воєнно-політичного альянсу, розпочнеться, ймовірно, в середині квітня.

Росія може за бажання стати учасницею діалога, перетворивши його на форум обговорення з НАТО власних болючих проблем. Зокрема, пов'язаних із можливим розширенням альянсу.

Як повідомили ІТАР-ТАРС джерела у штаб-квартирі НАТО, відбулося чергове засідання послів країн альянсу і держав-учасниць Ради північноатлантичного співробітництва (РПАС), програми «Партнерство заради миру». На нараду було запрошено 27 послів із країн Східної та Центральної Європи, СНД.

Помічник генерального секретаря НАТО з політичних питань Герхарт фон Мольтке інформував про рішення НАТО приступити до наступного етапу «еволюційного процесу» розширення на схід. Цей етап, який має завершитися до грудневої зустрічі натовських міністрів закордонних справ, передбачає «індивідуальний діалог» з конкретними країнами щодо питань розширення.

Індивідуальний діалог розпочинається з моменту, коли зацікавлена сторона вручить керівництву НАТО спеціального листа. Цей момент має містити її міркування щодо прийнятого наприкінці минулого року «дослідження про розширення НАТО», а також пропозиції щодо конкретних питань діалогу. Якщо НАТО одержить такого листа від Росії, то готова буде провести з нею дискусію з проблем, які важливі для обох сторін.

ПРИЄДНАТИСЯ ДО МПА — ОБРУБАТИ ГІЛКУ, НА ЯКІЙ СИДИМО

ДЛЯ ТОГО, щоб зрозуміти, чому значна частина депутатів чинить опір приєднанню Верховної Ради України до Міжпарламентської асамблеї СНД (МПА), треба знати, що це за організація, якими державними актами вона визначається юридично. Як не прикро, але мушу сказати, що в розмовах і дискусіях з різними депутатами, навіть деякими головами груп і фракцій, я переконався: вони неуважно вивчали документи МПА, що регламентують її діяльність, а окремі з них узагалі цих документів не читали. Чому ж так завзято хочуть до МПА?

Схоже, тому, що це означає йти в Росію. Вони так і викрикують на засіданнях: «Мы не можем без России!»

Хоча ніхто, навіть крайні праві — націоналісти, ніколи не заперечували проти найрізноманітнішого співробітництва — економічного, політичного, культурного, наукового, природоохоронного тощо — з Російською Федерацією, як, до речі, і з іншими державами. Але на рівноправній основі, за поваги до суверенітету і незалежності одне одного. Проте якщо навіть не всі парламентарії знають, що таке МПА, то як можуть зрозуміти нас виборці, котрим зовсім не відомі установчі документи Асамблеї?

Тим часом лукавство закладене при формуванні теми порядку денного і проекту постанови. Так, читаємо: «Про приєднання Верховної Ради України до Угоди про Міжпарламентську асамблею держав — учасниць Співдружності незалежних держав». Ця угода була укладена в місті Алма-Аті 27 березня 1992 року, на четвертому місяці після створення СНД. Але то неправда, що йдеться про «приєднання до угоди». Угода від 27 березня — поміркований документ. Вона засвідчує, що МПА не має наддержавного характеру, «є консультативним інститутом», всі рішення «приймають консенсусом». Керівники МПА — головуючий і голова. Першим є представник парламенту однієї з країн СНД, другого обирають. Названа угода, як виявилося, була лише приманкою Росії для країн СНД.

Тепер про угоду нічого й говорити. МПА нею вже не керується, а «керується статутом СНД», який Україна не підписала і до якого, як і до Угоди про створення СНД, 10 грудня 1991 року зробила десятки застережень і зауважень найпринциповішого характеру. Кожного разу це були зауваження до тих положень, у яких виявлялися зазіхання на суверенітет і незалежність держав СНД, які Російська Федерація постійно, вперто і невідступно хоче повернути у своє імперське підпорядкування. Знову і знову країнам СНД нав'язують хитромудрі структури, які піднімаються над ними, обіймають їх залізним обручем єдиної охорони зовнішніх кордонів, єдиним повітряним простором і особливим правом глави країн СНД приймати рішення про умиротворення колишніх республік СРСР, в тому числі і військовою силою, «погашення» навіть конфліктів на релігійній основі. Сама Верховна Рада України у двох документах, прийнятих 10 грудня 1991 року, відкинула російські зазіхання в «застереженнях» і спеціальній заяві.

Наведу лише два пункти із заяви: «2. Україна заперечує проти перетворення Співдружності незалежних держав на державне утворення із своїми органами влади й управління. 3. Україна заперечує проти надання Співдружності незалежних держав статусу суб'єкта міжнародного права».

Нині чиниться шалений тиск як іззовні, так і зсередини, зокрема проросійськи настроєними депутатами і їх комуно-соціалістичними побратимами, щоб добитися саме того, проти чого 10 грудня 1991 року Верховна Рада заперечувала.

Що робиться ззовні?

На засіданнях МПА з ініціативи Росії один за одним приймаються нові визначальні документи, які далеко відходять від угоди 27 березня 1992 року, зовсім змінюють функції і прерогативи Асамблеї. Там є регламент, положення про постійні комісії, положення про секретаріат і, нарешті, «Конвенція про Міжпарламентську асамблею держав -учасниць Співдружності незалежних держав», прийнята 26 травня 1995 року.

Як відомо, тлумачні словники під словами «угода» і «конвенція» дають одне поняття — угода. Тоді навіщо конвенція? А на те, що алма-атинська угода вже не влаштовує Російську Федерацію, а отже — не влаштовують принципи «консенсусу» і «консультативності». У конвенції з 22 статей і більш як 88 пунктів ці принципи виметено, вибудовано каркас майбутнього союзного парламенту за зразком Верховної Ради СРСР. Коли Іван Плющ сказав про це 6 грудня на пленарному засіданні нашого парламенту, його слова зустріли гучними оплесками поборники української державності. Але прихильники МПА швидко огоговталися і заглушили промовця шаленим гвалтом.

У міру того, як знову і знову поверталися до питання про МПА в порядку денному сесії Верховної Ради України, наростало протистояння. На одинадцятому і дванадцятому заходах уже ніхто не говорив про аргументи, ліві навіть вимагали проголосувати «за» без обговорення. А чи аргументи вагомі і не можуть бути проігноровані.

По-перше, нині чинні основоположні документи МПА показують: ця організація цілком підпорядкована статутові СНД. Це підкреслюється в положенні про постійні комісії (ст. 2, пункт 1), положенні про секретаріат (пункт 1). У 3 розділі, йдеться про так звану колективну безпеку та військово-політичне співробітництво, а в 4-му — про запобігання конфліктам і розв'язання суперечок. Яких конфліктів? Передусім на міжнаціональній і міжконфесійній основі, що можуть приз-

(Закінчення на 7-й стор.).

З КИМ НАМ ПО ДОРОЗІ?

ЯК ВІДОМО, остаточне вирішення питання про вступ (або невступ) України до Міжпарламентської асамблеї СНД було перенесено на лютий. До кінця місяця залишився тиждень. То де ж обіцяне? З цього запитання й розпочалася розмова нашого кореспондента з головою Комісії законодавчого забезпечення свободи слова і засобів масової інформації В. Понеділком.

—Вікторе Івановичу, що стало причиною затримки розгляду питання про МПА і чи не засунуть його взагалі в «довгий ящик»?

—Нагадаю — було зауважено: розглянемо проект бюджету на 1996 рік, а після цього повернемося до питання про МПА. Отож, воно на черзі. Та чи буде такий розгляд остаточний? Сумніваюся. Саме зважаючи на нинішню розкладку політичних сил і в Верховній Раді, і поза нею. Скоріш за все, прийняття остаточного рішення затягнеться. Хоча це буде вочевидь на шкоду державним інтересам України. Зрештою, слід чітко визначатися — хто ми, куди йдемо і з ким нам по дорозі?

—Вікторе Івановичу, ви казали про сили внутрішні та зовнішні. Що маєте на увазі — хто вони?

—Я дивлюся на проблему стосунків нашої Верховної Ради і Міжпарламентської асамблеї з позиції інтересів різних сил. Як під час аналізу й будь-якого іншого політичного процесу... Якщо казати про чинник зовнішніх сил, то тут проглядаються зіткнення і протиріччя двох кланів, що відстоюють інтереси протилежних зон — доларової та рублевої. На жаль, Україна опинилася в цьому жорсткому вузлі проблем не як суб'єкт з рівноважними інтересами, а як об'єкт певних міжкланових відносин. Саме внаслідок своєї очікувально-спостережної позиції. Не активної, з прагненням максимальної реалізації інтересів держави, а позиції пасивної: здолає долар — не увійдемо до МПА, здолає рубль — вступатимемо. І це дуже пригнічує, бо означає, по суті, долю колоніальної держави...

Щодо чинника внутрішніх сил, то він пов'язаний з тими політичними процесами, що відбуваються і в Україні, і в Росії. На мій погляд, в Росії вони протікають активніше, і на півтора-два роки їхнє визрівання випереджає аналогічні в Україні. Вибори до Державної Думи це переконливо показали... Наші парламентарії досить уважно стежать за цими процесами. І, ясна річ, було неважко передбачити результати виборів. А коли перемога комуністів стала фактом, це виявилося спонукальним мотивом для неприйняття самої ідеї вступу до МПА. Мовляв, як це так — «супердемократична» Верховна Рада і раптом піде на союзницькі відносини з «червоною» або, принаймні, «почервонілою» Державною Росії! Звідси цілком чітка позиція певних політичних сил у парламенті: завадити ймовірному поновленню лівої орієнтації міжпарламентського союзу як такого і, звісно, лівого переорієнтування в подальшому політичному й соціальному розвитку на території колишнього Радянського Союзу. Крім цих, основних, причин є ще чимало інших чинників, що визначають атмосферу запеклого протистояння в питанні про вступ до МПА.

—Ви сказали обтічно — «певні політичні сили». Мабуть, варто уточнити — хто саме протидіє тому, щоб вступ України до Міжпарламентської асамблеї відбувся і якомога швидше?

—Ось парламентська група «Реформи», зорієнтована на доларову зону. Хочемо ми того чи ні, проте великого патріотизму від цього угруповання чекати не доводиться... Протидіють і національ-радикали. У них спрацьовує синдром давньої і усталеної неприязні до Росії як такої. І ця неприязнь доходить до абсурду. І я певен: якби в Москві зараз прийшли до влади їх духовні співбрати — націоналісти, наші все одно й далі твердили б своє: «Геть від Москви!»

Є ще одна незначна частина тих, хто не розібрався в суті питання або за своїм конформізмом не бажає іти на будь-які загострення через «неважливість» питання про МПА. Але ми ж бо знаємо, що на карту тут поставлено дуже багато...

—Ваша думка: наскільки обгрунтовано аргументи «проти»?

—Усе залежить від позиції. Якщо зважати на інтереси «нових українців», тобто класу національної буржуазії, що народжується, то для них будь-які вияви «лівого маршу» небезпечні і вони активно використовуватимуть усі доступні їм заходи, щоб зупинити лівий наступ. Під тим псевдопатріотичним соусом, що небезпечне передовсім для них — це нібито небезпечне й для України. Ось чому невступання до МПА, з їхньої точки зору, — аргумент «за».

Так само вважають ті, хто зорієнтований на Захід, на доларову зону, і, природно, обстоює її інтереси. Не пам'ятаю напевне, коли це було сказано, але відомий політичний діяч Бжезинський висловився гранично ясно: мовляв, я скоріше допущу розв'язання громадянської війни між колишніми республіками Радянського Союзу, ніж їх тісніше об'єднання на якійсь новій основі. Ось він — інтерес доларової зони стосовно конкретної ситуації. Цього разу він безпосередньо стосується України.

Справді, коли поглянути на геополітичну ситуацію в Європі, то США цілком очевидно відводить Україні також цілком очевидне місце. Якщо нас «притулять» до Німеччини, то з'явиться противага, точніше — розбалансування сил у Європі на користь Великої Німеччини, яка відроджується. Якщо Україна зробить кроки назустріч Росії, це вже буде цілком очевидна орієнтація на створення могутнього слов'янського союзу. Звідси — знову дисбаланс у Європі. Америка не хотіла б ні того, ні того. А якось балансувати. До того ж, досягаючи своїх інтересів... чужими руками, втім, це — норма їхньої поведінки в усьому світі.

Звідси прагнення тримати Україну в орбіті свого впливу, що ставить нас у положення, м'яко кажучи, незавидне. А ті сили, що зорієнтовані на його величність долар, хочуть вони того, чи ні, змушені обслуговувати чужі інтереси на шкоду своїй державі, виконуючи цілком певне політичне замовлення. Я зовсім не стверджую, що вони — агентура доларової зони. Проте виходить, що позиція, яку вони займають, відповідає інтересам саме цієї зони, а не України...

— Тоді що отримує Україна, вступаючи до Міжпарламентської асамблеї СНД? Які чинники об'єктивно «за»?

— Прямих економічних вигод, ми, мабуть, не матимемо. Як і від вступу до Ради Європи. Але те, що кожна держава, яка себе поважає, має прагнути до налагодження нормальних відносин зі своїми сусідами и усім світовим товариством, у тому числі, шляхом вступу до таких організацій, як Рада Європи або МПА, це безперечно.

Є ще один бік проблеми, що його не можна випускати з уваги. Це — ринок. Не можна дивитися на нього лише як на систему відносин. Адже існує ще і його структура. У цьому плані те, що залишилося у нас в Україні — лише уламок колись єдиного материка, частина колишнього внутрішнього ринку колишнього Союзу. Отже, все в минулому? Я не стверджував би так категорично.

На Заході нас з нашими товарами ніхто не чекає і вже цілком зрозуміло — на свій ринок не пустить. Характерна реакція Заходу на те, що відбувається в Україні. Наприклад, варто нам було зменшити виробництво цукру на 1,5 мільйона тонн, як європейське економічне товариство зараз же збільшило квоту Франції на ті ж самі півтора мільйона. Все, нішу зайняли, й витіснити з неї французів не вдасться...

Ось чому є цілком реальна можливість у межах МПА відновити наші колишні позиції на тому ринку, що існував і нині діє в межах СНД. Зміни, звичайно, відбулися вельми істотні, проте увійти до його структури ми цілком можемо. Зобов'язані. Це і є одне з трьох «за», які свідчать на користь вступу України в МПА...

— Ваш прогноз про розв'язання цього питання Верховною Радою?

— Гадаю, що національ-радикали знову займуть непримиренну позицію. Але ж розв'язувати питання треба. За однієї умови — з користю для України.

Розмову вів
Іван ДМИТРЕНКО.

«Живи сам, але дай жити й іншим»

Партнерство більшості і меншин у перехідному періоді як запорука політичної стабільності

Друга половина дев'яностих років XX століття у міжнародному праві сприяє ускладненню і диверсифікації міжнародних зв'язків і відносин, а отже й ускладненню норм права, а це, в свою чергу, призводить до нового якісного стану міжнародного права. Це легко простежити за основним перебігом його еволюції: від міжнародного права війни до міжнародного права миру, а від останнього — до міжнародного права співробітництва. Демократичні цивілізовані суспільства визнають вищість права, йдучи в майбутнє шляхом розширення прав людини, в тому числі й колективного права на різноманітність.

Світовий досвід показав, що відмова від будь-яких форм дискримінації (тобто відмова від менш доброзичливого ставлення до меншин у політичній, соціальній, культурній і економічній сферах, які є джерелом напруженості) сприяє політичній і соціальній стабільності держав. У перехідних періодах спостерігається тенденція відходу від тоталітарних форм правління як у політичному, так і в економічному житті держави. Для досягнення позитивних результатів внутрішня політична і соціальна стабільність поряд з економічною відіграють головну роль.

У цьому розумінні постійне заохочення і здійснення «права на різноманітність» осіб, які належать до національних чи етнічних, релігійних чи мовних меншин, як невід'ємної частини розвитку суспільства загалом і в демократичних межах на грунті вищості закону, сприяє зміцненню взаєморозуміння, дружби і співробітництва між більшістю і меншинами, як на внутрішньодержавному рівні, так і між народами та державами.

Поліетнічні держави, де є гармонія в міжнаціональних відносинах, становлять єдність етнічного різноманіття, де будь-якій меншині гарантовано захист прав в обсягах і формах, які вона сама обирає, в межах чинного законодавства. За цих умов захист меншості виправданий тільки тоді, коли меншина не посідає панівне привілейоване становище.

І коли ототожнити «право національних меншин» і «право на різноманітність», можна простежити кілька етапів «добування» або «отримання» його: 1) початковою і обов'язковою умовою є визнання на державному рівні існування так званого представника різноманітності. Інакше кажучи, потрібно, щоб меншина «вийшла з анонімату» і щоб про неї заговорили на офіційному рівні; 2) наступний етап — етап визнання самого права на існування «різноманіття»; 3) третій — це етап гарантії «права на різноманітність» на законодавчому рівні та офіційне закріплення відповідного статусу «корінна національна або етнічна меншина», «національна (етнічна) меншина», «іммігранти» тощо), які створюють передумови для наступного етапу — здійснення і розвиток культурної, а на вищому рівні — і територіально-адміністративної автономії.

Світова і здебільшого європейська практика свідчить, що особливі права і заходи, потрібні для збереження самобутності, спадковості і гідності меншин, набувають кількох форм: 1) право меншин на існування; 2) користування культурою і мовами та їхній розвиток; 3) створення і забезпечення меншинам функціонування шкіл та інших професійно-технічних та

навчальних закладів (у тому числі вищої освіти) поряд з контролем за навчальними програмами і викладанням рідною мовою; 4) гарантії політичного представництва в органах, які визначають політику держави; 5) надання автономії з переданням групі меншин права управляти своїми внутрішніми справами, принаймні у сфері культури, виховання й освіти, релігії, інформації та соціальних справ, із забезпеченням за допомогою субвенції (на рівні культурної автономії) і важелів оподаткування (на рівні територіальної автономії) засобів для виконання цих функцій.

Звичайно, форми і обсяги надання «права на різноманітність» залежать від рівня демократичного розвитку держави. Досягнення партнерства між більшістю і меншинами, між різними меншинами можливе лише якщо «право на різноманітність» одного не суперечить «праву на різноманітність» іншого і не утискує права іншого на свою різноманітність, причому це стосується не лише колективних, а й індивідуальних прав. У разі досягнення такого рівня надання права, коли воно суперечить праву іншого і утискує його, настає лімітування права на різноманітність — одна з умов гармонізації міжетнічних відносин.

Меншина має бути лояльною до чинного в країні законодавства (розуміючи під лояльністю до законодавства передовсім покору законам держави та їх дотримання). Це зовсім не означає згоди з чинним законодавством. Проте лояльність щодо національного законодавства відкриває потенційну можливість легально докладати зусиль до зміни чинного законодавства в бік розширення прав, у тому числі й колективних прав меншин, до їх законодавчого закріплення. В іншому разі це може призвести до відкритого протистояння, до конфліктних ситуацій і конфліктів.

Звісно, за існування масивної дискримінації меншість (а в разі апартеїду — і більшість) може відмовитися від лояльності, тобто може вдатися до так званого «ultima ratio», але, погодьмося, приклади Боснії, Придністров'я, Карабаху, Чечні тощо — це не найвдаліше розв'язання проблеми меншостей ні для більшості, ні тим більше для меншості. Тому доки існує хоча б один шанс з тисячі, слід йти шляхом толерантності і пошуку компромісів. Лише цей шлях дасть меншинам можливість «вимагати» і «отримувати» права; щоб ці права були надані (тобто декларовані), гарантовані і дотримані, бо у немирних умовах говорити про дотримання прав взагалі не можна.

Отже якщо меншина має права, і вони декларовані, гарантовані і дотримані, то це сприяє справжньому партнерству і внутрішньодержавній політичній, і не лише політичній, стабільності.

Одним з проектів, що найповніше вміщує в собі права етнічних меншин, є проект «Конвенції про основні права європейських етнічних груп (додатковий протокол до Конвенції про захист прав людини)», запропонований у Женеві в липні 1991 року Народною партією Південного Тіроля, який разом із «Рамочною конвенцією про захист національних меншин» від 1 лютого 1995 року, сподіваємося, візьмуть за основу Європейської Хартії прав національних меншин. Після вступу України до Ради Європи, а також ініціативи щонайскорішої розробки, підписання і ратифікації Хартії, яку висунув на III Міжпарламентській сесії ОБСЄ Голова Верховної Ради України О. Мороз, висловлюємо надію, що в Хартії знайдуть відображення і досить прогресивні положення «Декларації прав національностей України» і Закону України «Про національні меншини в Україні». Сподіваємося, що й нова Конституція України відобразить ці положення, бо, інтегруючись у світове і Європейське співтовариство, наша держава реформує своє внутрішнє законодавство відповідно до світових і європейських правових норм.

На завершення наведу слова письменника Чингіза Айтматова, який метафорично, дуже коротко і вдало вказав шлях до взаєморозуміння, толерантності і справжнього партнерства: «Живи сам, але дай жити й іншим!»

Іван ПОПЕСКУ,
голова підкомісії з міжнаціональних відносин Комісії з прав людини і національних меншин, народний депутат України, соціолінгвіст, доктор філософії.

ПРИЄДНАТИСЯ ДО МПА — ОБРУБАТИ ГІЛКУ, НА ЯКІЙ СИДИМО

(Початок на 6-й стор.).

вести до порушення прав людини. Які ж заходи вживають для попередження конфліктів? «Всевозможные». Серед них, звичайно, і спільне використання збройних сил (розділ 3, ст. 12).

Аби не було сумнівів, конвенція ще раз підкреслює, що «вельми бажане... досягнення спільних цілей, закріплених у статуті Співдружності незалежних держав». Що російському лобі до того, чому Україна цей статут не підписала! Не можна пропхати її у двері, проштовхують у щілини МПА.

По-друге, перед МПА поставлено завдання пробивати в життя рішення верховних органів СНД, навіть ті, які окремі члени СНД, в тому числі й Україна, не підписують, зокрема, військові, прикордонні, митні і т. д. Для України вступ до МПА був би засобом втягування її у шкідливі для нашої держави дії, які суперечать і її членству в Раді Європи.

По-третє, підступно сконструйовано секретаріат МПА. Він задуманий як орган, що стоїть над країнами СНД, в тому числі і над їхніми парламентами, а привілеї та імунітет розписано для чиновників секретаріату так, що вони вільні в країнах СНД робити що завгодно. Автори конвенції прирівнюють їх за фінансуванням, повноваженнями до відповідальних службових осіб ООН. Уже бачиться, як секретаріат незабаром візьме на себе функції Ради безпеки СНД. А пам'ятаючи відомий указ Єльцина «Про стратегічний курс Росії...», це неважко передбачити. Секретаріат у своїй діяльності керується статутом СНД, вказівками голови МПА, яким постійно є представник Росії, має право входити в відносини з різними міжнародними організаціями в обхід незалежних держав і їхніх міністерств закордонних справ. Генеральний секретар «без доручення діє від імені секретаріату перед... організаціями держав-учасниць Співдружності», «представляє МПА в міжнародних організаціях» (п.5 положення про секретаріат). Ще раз нагадаю: Верховна Рада у заяві виступила проти надання органам Співдружності статусу суб'єкта міжнародного права.

По-четверте, у всіх документах розсіяні пастки, мета яких — вирішувати в МПА всі проблеми країн СНД, навіть без їх власної участі. В одних місцях є посилання, що рішення приймаються ніби на всіх рівнях консенсусом. Але відразу додається: «якщо не прийнято іншого рішення». То консенсус чи «інше рішення»?

У багатьох місцях узагалі про консенсус не йдеться, а посилаються на просту більшість (положення про постійні комісії, ст.9, п.2); а порядок денний пленарних засідань і комісій формується секретаріатом і головами постійної комісії (глава 3, ст.6). А секретаріат працює під диктатом і наказовим порядком генерального секретаря (п.5). Є цілий ряд лазівок, які дають змогу розглядати питання за волею... керівництва МПА і навіть у такому порядку приймати рішення.

По-п'яте, підводний камінь покладено уже в порядок виборів головуючого і призначення голови МПА. В статті 6 сказано: «Функції на пленарному засіданні Асамблеї здійснюють по черзі керівники парламентських делегацій, якщо не буде прийнято іншого рішення. А в ст.7, п.1 записано: «Голова Ради Асамблеї обирається членами Ради Асамблеї — таємним голосуванням терміном на один рік».

Можна б мати ілюзії, якби не було чотирирічного досвіду діяльності МПА. А цей досвід показує одне: парламентарії СНД в МПА перебувають у ролі статистів, поставлені в умови, за яких вони змушені руйнувати державність своїх країн.

Основоположні документи МПА для уряду і Верховної Ради України було проаналізовано академічними науковими закладами і міністерствами закордонних справ, юстиції, зовнішніх економічних відносин.

Висновок науковців такий: «Особливу загрозу становлять намагання надати МПА функції наддержавного законодавчого органу, тим більше в умовах, коли Україна проголосила пріоритет міжнародного права над національним законодавством».

Загальний висновок трьох міністрів: «Підписання Україною угоди, що стосується Міжпарламентської асамблеї та статуту СНД, безперечно, обмежить її національний суверенітет, створить широке поле для втручання у внутрішні справи країни, розширить можливості чинити тиск, надасть додатковий важіль Російській Федерації впливати на Україну.

Існуюча нині чітка спрямованість зовнішньої політики Російської Федерації, що визначена стратегічним курсом Росії..., робить небажаною... участь України в МПА з точки зору її існування як суверенної держави».

І, нарешті, згадаймо слова Президента Леоніда Кучми, сказані в Алма-Аті:

«До Міжпарламентської асамблеї можна приєднуватися, якби вона справді була міжпарламентською». А від себе додам: вона вже тепер є російською.

Україна вступила в Раду Європи. Тепер їй треба узгодити своє законодавство з нею. Нещодавно й Росію прийняли туди ж. Що ми маємо після цього узгоджувати і з ким? З Радою Європи чи МПА?

В інтерпретації, яку нам дав заступник Голови Верховної Ради України, голова групи спостерігачів у Парламентській асамблеї СНД О. Дьомін, із наведених вище документів МПА згадуються лише два: угода і регламент. А саме вони позначені тими «застарілими» рисами, які він так захоплено характеризував, а разом з ними змалював рожевими фарбами МПА. Про інші документи, які вище називалися й аналізувалися, Олег Олексійович не казав. А саме вони показують неприховані наміри Росії підкорити собі СНД, в тому числі й Україну. Цей намір глибоко й аргументовано показано у висновках міністерств закордонних справ і юстиції, науковців, котрі не можна читати без тривоги.

Сьогодні розгляд питання про приєднання до МПА може повністю заблокувати роботу українського парламенту, і замість прийняття визначальних для держави законів, що повинні впорядкувати фінансово-банківську, податкову системи, оплату праці, пенсії, не кажучи вже про нову Конституцію, ми постанемо перед черговим гострим політичним протистоянням у Верховній Раді.

Може, саме цього намагаються досягти ініціатори розгляду питання про МПА? Над цим повинні замислитися народні депутати України, яким дорогі незалежність і суверенітет України.

Іван КОРШИНСЬКИЙ,
народний депутат України (депутатська група «Центр»).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про банки і банківську діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №25, ст.281; Відомості Верховної Ради України, 1992р., №.47, ст.644; 1993р., №.24, ст.272, №.26, ст.283; 1994 р., №.27, ст.222) такі зміни:

1.Частину четверту статті 3 викласти в такій редакції:

«Комерційним банкам забороняється діяльність у сфері матеріального виробництва, торгівлі страхування. Комерційний банк може мати у власності нерухоме майно загальною вартістю не більше 10 відсотків власного статутного фонду (це обмеження не поширюється на приміщення, в яких розміщуються підрозділи банку, що виконують операції, передбачені цією статтею)».

2. Статтю 17 викласти в такій редакції:

«Стаття 17. Дозвіл Національного банку на створення комерційних банків

Національний банк дає дозвіл на створення в Україні комерційних банків шляхом їх реєстрації та видає ліцензії на виконання банківських операцій».

3. У статті 22:

у частині другій після слів «громадських фондів» слова «комерційних банків» виключити;

частину дев'яту викласти у такій редакції:

«Для реєстрації банків іноземних держав, банків з участю іноземного капіталу додатково до документів, зазначених у цій статті, подаються легалізовані у встановленому порядку документи:

а) іноземними юридичними особами:

рішення іноземного засновника (учасника) про створення банку на території України;

письмова згода контрольного органу держави, в якій розташований банк, якщо це передбачено законодавством відповідної держави;

б) іноземними громадянами:

підтвердження першокласного банку про платоспроможність громадянина;

рекомендації не менше двох іноземних юридичних осіб або громадян з відомою платоспроможністю».

4. Статтю 51 викласти в такій редакції:

«Стаття 51. Економічні нормативи

З метою захисту інтересів клієнтів та забезпечення фінансової надійності комерційних банків мінімальний розмір статутного фонду встановлюється у сумі, еквівалентній 1 млн. ЕКЮ за офіційним курсом грошової одиниці України, визначеним Національним банком.

Мінімальний розмір статутного фонду комерційних банків з участю іноземного капіталу встановлюється Національним банком, але має бути не менше суми, визначеної частиною першою цієї статті.

Національний банк встановлює для комерційних банків такі економічні нормативи:

граничне співвідношення між розміром власних коштів банку та сумою його активів;

показники ліквідності балансу;

розмір обов'язкових резервів, що розміщуються у Національному банку;

максимальний розмір ризику на одного позичальника.

Порядок розрахунку зазначених економічних нормативів визначається Національним банком».

Президент України
Л.КУЧМА.

м.Київ, 1 лютого 1996 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про банки і банківську діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про банки і банківську діяльність» з дня опублікування.

2. Кабінету Міністрів України спільно з Національним банком України у тримісячний строк розробити і подати Верховній Раді України пропозиції щодо можливості скасування обмежень формування статутних фондів комерційних банків за рахунок власних коштів акціонерів або пайових внесків засновників (учасників) банку у грошовій формі, як це передбачено частиною першою статті 24 Закону України «Про банки і банківську діяльність», та законодавчого врегулювання застосовуваних у законодавстві термінів: «суб'єкт банківської діяльності», «фінансово-кредитна установа».

3. Національному банку України у місячний строк розробити і запровадити:

економічні нормативи інвестиційної діяльності комерційних банків;

механізм ліцензування банківських операцій та розміри плати за видачу ліцензій.

4. Зобов'язати існуючі комерційні банки збільшити свої статутні фонди та здійснити перереєстрацію у такі строки:

у сумі, еквівалентній 100 тис. ЕКЮ, до 1 червня 1996 року;
у сумі, еквівалентній 250 тис. ЕКЮ, до 1 жовтня 1996 року;
у сумі, еквівалентній 500 тис. ЕКЮ, до 1 січня 1997 року;
у сумі, еквівалентній 750 тис. ЕКЮ, до 1 червня 1997 року;
у сумі, еквівалентній 1 млн. ЕКЮ, до 1 січня 1998 року.

5. Національному банку України встановити мінімальний розмір статутного фонду комерційних банків з участю іноземного капіталу у сумі, збільшеній не менш як у 3 рази від суми, передбаченої частиною першою статті 51 Закону України «Про банки і банківську діяльність», а для комерційних банків із 100- процентним іноземним капіталом — не менш як у 5 разів.

6. Зобов'язати Національний банк України скасувати дозвіл на створення комерційних банків, які не виконали вимоги щодо строків і розмірів збільшення статутних фондів, передбачених цією Постановою, та відкликати їх ліцензії на виконання банківських операцій.

Встановити, що, починаючи з 1 січня 1998 року, у випадках, якщо розмір внесеного статутного фонду комерційного банку станом на 31 березня кожного року становитиме суму, еквівалентну менш як 1 млн. ЕКЮ за офіційним курсом грошової одиниці України, Національний банк України зобов'язаний скасувати дозвіл на створення комерційного банку та відкликати ліцензії на виконання банківських операцій.

7. Національному банку України протягом 1996 року провести ліцензування банківських операцій існуючих комерційних банків без справляння плати за видачу ліцензій.

8. Доручити постійним комісіям Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності та з питань бюджету розглянути питання щодо створення Державного бюджетного банку України.

9. Кабінету Міністрів України і Національному банку України привести свої рішення у відповідність з цим Законом.

Голова Верховової Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ, 1 лютого 1996 року.

До закону з повагою, до влади — з надією

***У** БЕРЕЗНІ туристична галузь України (разом із «Законом про туризм») відзначить своє перше півріччя. Як діє закон, чи всі його положення пройшли перевірку життям — ці питання завжди викликають інтерес не лише у законотворців, а й широкої громадськості.*

Наш кореспондент Віктор ГУНЬКО звернувся до члена колегії Держкомітету України з туризму, президента провідної державної корпорації «Укрзовнішінтур» Віталія Дмитровича БЕЗНОСЮКА з проханням поділитися думками з цього приводу.

— Так, нарешті, національна туристична галузь має свій закон. Цей документ дає надійне правове підгрунтя для туристичної діяльності в Україні. Потрібно зазначити, що його розроблено всебічно, в ньому втілено і чималий досвід наших українських туристичних підприємств, і світовий досвід.

— А на стадії підготовки чи мали ви можливість вплинути на законотворчий процес?

— Справді, ми брали участь у роботі над проектом закону на стадії його розроблення в Держкомітеті України з туризму. Відверто скажу, що на тому етапі в нас були різні підходи до деяких статей. Однак, співпрацюючи з Комісією Верховної Ради з питань молоді, спорту та туризму, ми знайшли, на мій погляд, той варіант, що найбільш підходить для сьогодення, та й на майбутнє. Саме завдяки цьому законотворчий процес завершився плідно.

— Що дав закон саме для вашої корпорації?

— Щоб це збагнути, треба трішки заглибитися в історію. Ви пам'ятаєте, що з розпадом СРСР відразу гостро постало питання про діяльність туристичної галузі в Україні. Це й зрозуміло, життя не зупинилося. У нових умовах треба було задовольняти зрослу потребу людей в подорожуванні, обслуговуванні, усьому тому, на чому стоїть туризм. Адже обслуговування туристів — складна, клопітка справа, яка потребує чіткого оперативного організаційного забезпечення.

Саме тоді відомою урядовою постановою № 95 від 18 липня 1991 р. було створено «Укрінтур». А на його базі (за 1,5 млн. державних коштів) започатковано статутний фонд «Укрінтурторгу», від якого і йде наш родовід. Передбачалося, що «Укрінтурторг» візьме на себе обслуговування готелів, організацію торговельних послуг і т. ін., а також розроблятиме перспективні тури, що досі не були відомі на терені України.

Державотворчий процес тоді тільки розпочався, ще не було не тільки «Закону про туризм», а й чітких законодавчих уявлень про важливі питання: про власність, про розмежування повноважень гілок влади, узгодженої галузевої, центральної та регіональної політики. Це позначилося і на діяльності «Укрінтуру», керівництво якого не змогло знайти консолідованої конструктивної ідеї для побудови національної туристичної галузі.

Суто туристична діяльність стала витіснятися на треті ролі, фактично організація ставала дедалі більше схожою на заготівельну. За цих умов об'єктивна потреба рятувати саме туристичну сферу діяльності змусила шукати нові форми організації справи. Як наслідок, перші відокремилися від «Укрінтуру» підприємства готельної сфери, а потім і ми, створивши об'єднання з кількома державними підприємствами Волині, Донецька, Чернігова, Києва. При цьому ми пішли на значну зміну пріоритетів у роботі, поставивши на перший план туристичну діяльність.

— Ви послалися на постанову № 95 уряду, але ж її було скасовано?

— Так, це сталось у липні 1994 року. До названого часу потрібно було дожити, тому, спираючись виняткове на власні сили, на півтора мільйона, що їх надала держава, ми змогли стати на ноги. Це був надзвичайно важкий період у житті Укрзовнішінтуру.

Це вже сьогодні, маючи розгалужену мережу підприємств та представництв у 23 областях України, і не тільки державної, а й мішаної форми власності, маючи такий неоціненний капітал, як довіру провідних зарубіжних туристичних компаній та згадку про бездоганне обслуговування десятків тисяч наших клієнтів, можемо сказати, що пройшли увесь тернистий шлях молодої туристичної галузі України від її становлення до освячення законом.

Згадую, як нас переселили в аварійний будинок на вулиці Хмельницького, 26, — вибиті шибки, зірвана підлога, цілковитий розгром. Але знайшли кредити, мобілізували свої кошти, витратили майже 36 млрд. карбованців, і перший етап реставрації здійснили, бо розуміли, що це не тільки помешкання для нас, а передусім — пам'ятка історії та культури.

До речі, зробивши добру справу, собі завдали додаткового клопоту, бо одразу ж з'явилося багато охочих привласнити цю садибу. Довелося пройти і міський, і Вищий арбітражні суди.

Незважаючи на це, один дуже високопоставлений колись урядовець, наприклад, вимагає від уряду продати йому у приватну власність цілий поверх цього будинку, хоча добре знає, що закон забороняє приватизацію пам'яток історії.

Слава Богу, є чимало справді державних мужів і в Кабінеті міністрів, і у Фонді держмайна України та Києва, і завдяки цьому перлина архітектури не пішла з молотка.

— Чи досить нині розроблено нормативну базу для туристичної діяльності?

— Ви дуже влучно поставили питання, бо буває й так, що законодавці за кожне слово одне одного мало не за чуби скубуть, а потім якийсь безіменний чиновник на виконання цього закону видає свій циркуляр, і Закон начебто є, і його вже нема.

Поки що не всі нормативні акти, на які чекає галузь, розроблено. Наприклад, потрібна інструкція про умови і правила здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з наданням туристичних послуг та контролю за їх дотриманням. Потрібен також нормативний документ, що регулює питання атестації та сертифікації туристичних підприємств. Виконання цих норм матиме обов'язковий характер для усіх підприємств, які обслуговують іноземних туристів на території України.Досі ми як державна структура надавали безпосередньо на кордоні послуги іноземним мандрівникам, допомагаючи їм в отриманні візової підтримки, конкретизації маршруту, інших послуг. МЗС України вирішив поліпшити, начебто, справу — упорядкувати під своєю егідою цей потік туристів. Так воно і має бути, адже перш ніж вирушити до України, громадянин має звернутися у своїй столиці до нашого консульства чи посольства, дочекатися візи. Але ж чи у всіх країнах є наші представництва? Їх немає у майже 100 країнах світу. Що робити? Адже для нашої держави розв'язання цього питання має стосуватися не тільки туристів, а й усіх інших — бізнесменів, студентів. Цю проблему, на мій погляд, треба вирішувати не заборонними методами. І тому ми пропонуємо практичне розв'язання цієї проблеми. Наші пропозиції з цього приводу були вчасно подані і Кабінету міністрів, й іншим відомствам.

— Восени ви побували на Всесвітньому Лондонському туристичному ярмарку. Навесні відбувається традиційний ярмарок у Берліні. Який вигляд на цих туристичних форумах маємо ми?

— До ярмарку в Німеччині тепер іде активна підготовка. Стенд України площею близько 50 кв. м. та авторитетна делегація на чолі з головою Держкомтуризму В. Скринником достойно представлятиме Україну. Взагалі наш туристичний потенціал становить великий інтерес, і це інтерес не формальний. Після моєї поїздки до Лондона на адресу нашої корпорації надходять десятки замовлень на співпрацю, плідні були навіть незначні, суто протокольні контакти.

Ми ще майже не скористалися з того, що Україна дуже цікава світові, а це надійна основа для розвитку на терені країни активної, плідної туристичної діяльності.

ПИЙТЕ ВІСКІ З ...ТАРГАНАМИ!

Днями відбулося розширене засідання колегії Державного комітету України у справах захисту прав споживачів, на якому підбито підсумки за минулий рік і всебічно аналізувався стан споживчого ринку в нашій державі. У клубі Кабінету міністрів була відкрита незвичайна виставка забракованих співробітниками Держспоживзахисту товарів, якими пригощають наш народ вітчизняні та зарубіжні підприємці. Знайомишся з експонатами виставки — і жах бере: до чого тільки не вдаються пройди, аби обдурити покупця,здерти зайвий карбованець чи долар.

— Минулого року працівниками комітету в областях було перевірено 62,8 тисячі підприємств торгівлі, громадського харчування і сфери послуг, сказав на прес-конференції голова Держспоживзахисту Владислав Єрмаков. — У 49,3 тисячі з них (78,5 відсотка) виявлено грубі порушення, зокрема, продаж неякісних, часто фальсифікованих товарів, небезпечних для здоров'я і життя людей.

На виставці експонувалося близько 300 таких «подарунків» громадянам України. Серед них кава розчинна виробництва США, різні солодощі та інші продовольчі товари з Німеччини, Італії, Польщі, швейні та трикотажні вироби з Туреччини, Китаю, Бангладеш тощо. Особливу увагу відвідувачів виставки привернула зовні розцяцькована коричнева пляшка з етикеткою, на якій написано, що це чудове індійське віскі. А в пляшці плавав звичайнісінький тарган. Так і не вдалося встановити, чи він наш, український, чи справді його привезли аж з Індії.

На жаль, уряд нашої держави і досі не подбав про те, щоб рішуче перекрити ввезення ким би то не було в Україну низькоякісних, а нерідко фальсифікованих і небезпечних для здоров'я людей іноземних товарів у золотавих пакунках. Отож і завалили шахраї з усього світу наш ринок отрутою.

Володимир ЧЕРКАС.

Огляд

Куди вкласти, щоб згодом узяти?

ЛЮТНЕВИЙ сертифікатний аукціон обіцяє стати одним з найбільших від часу їх запровадження: до продажу запропоновано акції 352 підприємств на суму 9,5 трильйона карбованців. Для прикладу, у січні продавали акції 156 підприємств вартістю 3 трильйони карбованців. Отже, це ще одна можливість придбати акції підприємств, що приватизуються, за майнові сертифікати.

І цілком можливо, що лютневий аукціон є одним із найсприятливіших для цієї операції, адже найближчим часом з'являться компенсаційні сертифікати (близько 260 мільйонів штук на суму 357 трильйонів карбованців), які також погашатимуться держмайном. А зважаючи на те, що компенсаційні сертифікати привабливіші, ніж майнові (їх, скажімо, можна продавати і купувати), є всі підстави вважати, що у такий спосіб буде значно знівельовано майновий сертифікат, навіть якщо аукціони проводити роздільно. Крім того, очікується поява житлових чеків. Їх вартість оцінюється у 640 трильйонів карбованців, і близько 30 мільйонів громадян, які проживають у приватних будинках, а отже не приватизуватимуть житло, «зможуть» обміняти свої чеки на державну власність. Пишу «зможуть» у лапках тому, що на цей час ще не знайдено додаткового держмайна, яке має піти на їх покриття. Деякі фахівці вбачають вихід у скороченні списку підприємств, що не підлягають приватизації. Але доки це питання вирішуватимуть, компенсаційні сертифікати та житлові чеки тиснутимуть на приватизаційні майнові сертифікати, знецінюючи їх.

Отже, поки цей тиск ще не дуже великий, є сенс пошукати щастя на лютневому та кількох наступних сертифікатних аукціонах. Звичайно, сподіватися на те, що завтра можна буде отримати значні дивіденди, марна справа. Дай Боже, щоб не збанкрутувало підприємство, акції якого ви купите. Але це краще, ніж і надалі чекати, бо під кінець року, коли збігатиме термін сертифікатної приватизації, до сертифікатних центрів прибіжать ті, хто звик робити все в останній момент, тож можливо, що аукціонна ціна акцій зростатиме в середньому не в 1—5 разів, як це маємо нині, а в 10—15.

Отже, куди вкласти? Зазначу, що після публікації першого огляду «Куди вкласти, щоб згодом узяти?» (ГУ № 15) надійшло дуже багато відгуків і доводиться констатувати, що, на превеликий жаль, читачі й досі ставлять питання: «Як вкласти?». Це підтверджує думку, що бажаної прозорості процеси приватизації так і не набули, а наявні центри та пункти приймання заяв не забезпечують громадян належною інформацією навіть щодо питання, як вкласти приватизаційний сертифікат. Не кажучи вже про надання вичерпної інформації про підприємства, акції яких пропонують на аукціон.

Тому нагадаємо. Є кілька шляхів вкладення приватизаційного сертифіката. По-перше, можна доручити посередникові обміняти його на акції підприємства, що приватизується. Зазначимо при цьому, що хоча свого часу довірчі товариства себе значно скомпрометували, сьогодні прийнято ряд законодавчих актів, які роблять відносини громадянина й посередника безпечнішими. По- друге, можна обміняти приватизаційний сертифікат на сертифікат того чи іншого інвестиційного фонду. І, по- третє, можна самостійно обміняти свій сертифікат на акції підприємства, віднісши його до регіонального центру сертифікатних аукціонів чи до пункту прийому заяв для участі в сертифікатних аукціонах. В першому та другому варіантах після того, як ви віддасте свій сертифікат посередникам, вам залишиться чекати на можливі дивіденди. У третьому випадку власникові приватизаційного сертифіката доведеться самостійно вибирати підприємство, що приватизується.

У цьому разі варто скористатися переліком підприємств, акції яких пропоновано на черговий аукціон. Як правило, перелік регулярно друкують у газеті «Відомості приватизації». Там ви зможете знайти юридичну адресу підприємства, дані про розмір статутного фонду, номінальну вартість акції, кількість запропонованих акцій, площу земельної ділянки, кількість працівників, балансову вартість основних фондів, відсоток зношення основних фондів, балансовий прибуток за звітний період (за минулий рік чи останні 9 місяців), дані про кредиторську та дебіторську заборгованість, обсяги виробленої продукції та її основні види. Вибравши декілька підприємств, які, на вашу думку, заслуговують на увагу, доцільно було б зв'язатися із вибраним вами підприємством та уточнити деякі подробиці. Наприклад, як підприємство планує розвиватися надалі, чи планують модернізувати виробництво тощо. Крім того, не зайве проконсультуватися із незалежними експертами. Ними зокрема можуть бути знайомі, які працюють на тому чи іншому підприємстві.

Щодо підприємств, акції яких продаються на лютневому сертифікатному аукціоні, то тут годі перелічити найпривабливіші.

Можемо лише зазначити, що на попередніх аукціонах значний попит мали підприємства харчової та легкої промисловості, готелі, підприємства нафтогазового комплексу, металургійні, гірничорудні, коксохімічні комбінати, підприємства будівельного комплексу тощо. До речі, таке зацікавлення виявляють й іноземні інвестори. Здебільшого їх увагу привертають легка та харчова промисловість, металургія, хімічна промисловість, виробництво будматеріалів.

Сергій ЛАВРЕНЮК.
Фото Анатолія ПІДДУБНОГО (Укрінформ).

Коментар

НАСТАВ ЧАС ФОНДОВОГО РИНКУ

СТІЛЬКИ нарікань останнім часом було висловлено з приводу неврегульованості та неконтрольованості ринку цінних паперів, що критичні виступи на цю тему сприймаються як щось звичне. Проте минулого року указом Президента України було створено Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку. Проаналізувати її діяльність ми попросили члена комісії Олексія РОМАШКА.

— Законодавче регулювання ринку цінних паперів в Україні в основному здійснюється законами України «Про цінні папери і фондову біржу», «Про господарські товариства», положенням «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії», а також значною кількістю нормативних актів, прийнятих Міністерством фінансів України, Фондом державного майна України, Національним банком України та іншими установами.

На жаль, законодавство України у сфері цінних паперів формувалося без єдиної стратегії і досить недосконале, а багато питань не врегульовано взагалі. Наприклад, гостро стоїть проблема нормативного забезпечення таких важливих інститутів фондового ринку, як незалежні реєстратори. Гальмує позитивне вирішення цього питання положення Закону України «Про цінні папери і фондову біржу», що дозволяє акціонерним товариствам самостійно вести реєстри акціонерів. Державною комісією спільно з Фондом державного майна України розробляється тимчасове положення про порядок та умови видачі свідоцтв реєстратора на право ведення реєстру акціонерів, передбачається прийняття указу Президента України про незалежних реєстраторів.

В 1995 році була проведена значна робота з формування законодавчої бази ринку цінних паперів України. Активнішою і цілеспрямованішою вона стала після створення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. З метою надійнішого захисту прав інвесторів на ринку цінних паперів України комісія підготувала зміни до «Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії», які затверджені указом Президента України від 18 листопада 1995 року. Ці зміни передбачають, що державний контроль за діяльністю інвестиційних фондів та взаємних фондів інвестиційних компаній здійснюють Міністерство фінансів України та місцеві фінансові органи, а в межах повноважень, визначених законодавством України, — Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Законопроектами «Про довірчі товариства» і «Про недержавні пенсійні фонди», розробленими в 1995 році, передбачено також встановлення контролю з боку комісії за операціями з цінними паперами цих інституцій. Крім того, в центральному апараті комісії розпочав роботу відділ захисту прав інвесторів.

Особливе місце в системі законодавчого регулювання фондового ринку повинен зайняти Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні». Проект цього закону передано на розгляд Верховної Ради України. Незабаром до Кабінету міністрів буде подано проект закону України «Про електронний обіг цінних паперів та систему Національного депозитарію України», проект указу Президента України про незалежних реєстраторів, положення про створення фонду страхування інвестицій. Зокрема, проект закону «Про електронний обіг цінних паперів та систему Національного депозитарію України» визначає правові основи та загальні правила обігу цінних паперів в системі депозитарію, створення якої передбачено законом, а також особливості електронного (безготівкового) обігу цінних паперів.

Ще одним важливим кроком у формуванні нормативної бази фондового ринку України стало прийняття Верховною Радою України постанови «Про концепцію функціонування та розвитку фондового ринку України». Головною метою концепції є становлення цілісного, високоліквідного, ефективного і справедливого ринку цінних паперів в Україні, регульованого державою та інтегрованого у світові фондові ринки.

Комісією в свою чергу підготовлені і в цілому погоджені з Кабінетом міністрів пропозиції щодо переліку законодавчих актів з реалізації концепції. Значну увагу в переліку приділено питанням розвитку сучасної інфраструктури фондового ринку. Зокрема, передбачається в стислі строки розробити законопроекти «Про єдину біржову систему», укази Президента України «Про цінні папери і саморегульовані організації учасників фондового ринку», «Про торгово-інформаційні системи», «Про інвестиційних консультантів», «Про врегулювання довірчого управління цінними паперами», «Про порядок створення відкритих акціонерних товариств на базі майна об'єктів незавершеного будівництва», положення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про обіг іноземних цінних паперів на території України», «Про розміщення цінних паперів українських емітентів за кордоном» та ін.

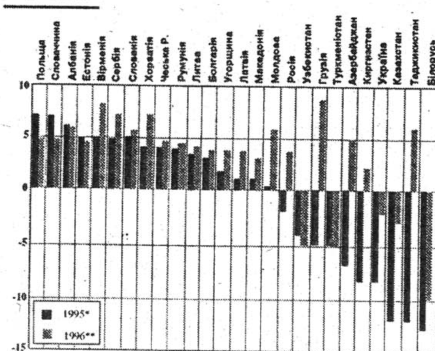
Цими нормативними актами передбачається комплексне врегулювання питань ліцензування та нагляду з боку держави за діяльністю установ інфраструктури ринку цінних паперів.

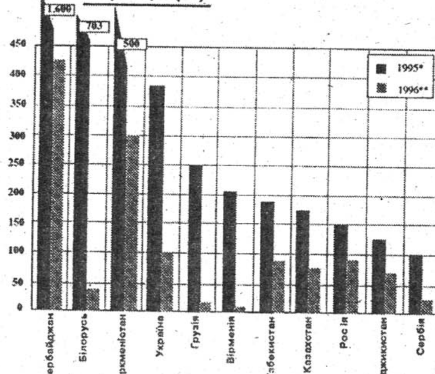
Прогноз

Зростання не буде. Та й не буде великого спаду

Прогнозувати можливий розвиток подій — завжди невдячна справа. Та набагато важче прогнозувати економічний розвиток у країнах Центральної та Східної Європи, навіть якщо при цьому використано статистичні дані цих країн. Проте такі прогнози роблять. Сьогодні ми подаємо дані, які характеризують зростання ВВП та інфляційні процеси у 1995 році та прогноз на 1996 рік.

Ріст ВВП

ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення змін і доповнень до Закону

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., №10, ст.43) такі зміни і доповнення:

1. Статті 1, 4, 5, 7, 11, 12 викласти у такій редакції:

«Стаття 1. Визначення термінів

Для цілей цього Закону вживаються такі терміни:

абонент — юридична або фізична особа, яка користується послугами телерадіомовлення на договірних засадах;

аудіовізуальна інформація — зорова інформація, що супроводжується звуком;

загальнонаціональний канал мовлення — канал мовлення, призначений для трансляції телерадіопрограм більш як на половину областей України;

канал мовлення — сукупність технічних засобів з частотними присвоєннями, призначених для трансляції теле- та радіопередач на територію, що визначається параметрами технічних засобів мовлення;

ліцензія — письмовий дозвіл Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, що дає право на створення і використання каналу мовлення та часу мовлення;

логотип (фірмовий, торговий знак) — постійний словесний, образотворчий або об'ємний знак, комбінований з літерами, цифрами, словами або без них, що є емблемою телерадіоорганізації, студії, агентства чи окремої особи, які представляють свої телерадіопрограми чи передачі;

мовлення (телебачення і радіомовлення) — передача на відстань звукової або зорової інформації за допомогою електромагнітних хвиль, що розповсюджуються передавальними пристроями і приймаються будь-якою кількістю телерадіоприймачів;

Національна телекомпанія, Національна радіокомпанія — державні телерадіоорганізації, що ведуть мовлення на загальнонаціональних каналах мовлення і підзвітні Верховній Раді України та Президенту України;

пряма трансляція — безпосереднє розповсюдження теле- або радіопередач без попереднього запису і монтажу;

радіомовлення — виробництво і розповсюдження аудіопрограм;

соціальне телерадіомовлення — передачі чи програми для сліпих, глухих, людей з послабленим слухом, освітнього, навчального та довідкового характеру, а також програм і передачі з проблем екологічного виховання;

спонсорство — участь фізичної чи юридичної особи у прямому або опосередкованому фінансуванні програм з метою реклами свого імені, фірмового найменування чи своєї торгової марки;

суборенда каналу мовлення — юридично оформлена або прихована поступка ліцензії на канал (час) мовлення іншій юридичній чи фізичній особі, що не є ліцензіатом, включаючи систематичну ретрансляцію сигналів інших телерадіоорганізацій, крім випадків юридично оформленого надання та обміну телерадіопрограмами між телерадіоорганізаціями-виробниками, а також ретрансляції новин, спортивних чи інших видовищних заходів;

суспільне мовлення — мовлення на одному каналі мовлення за єдиною програмною концепцією, що фінансується за рахунок держави (з правом на контрольний пакет акцій) та громадських об'єднань, телерадіоорганізацій, приватних осіб, частка участі кожного з яких не може перевищувати 10 відсотків. Управління суспільним каналом мовлення здійснюється Громадською радою через уповноважений нею виконавчий орган;

трансляція — розповсюдження телевізійних або радіомовних програм з допомогою технічних засобів зв'язку;

телекомунікація — передача і приймання будь-яких знаків, сигналів зображення і звуку з допомогою електромагнітних засобів зв'язку (кабельного, оптичного, радіозв'язку);

телебачення — виробництво і розповсюдження аудіовізуальних передач та програм;

телерадіоорганізація (редакція, студія, агентство, об'єднання, асоціація, компанія, радіостанція тощо) — юридична особа, зареєстрована у встановленому чинним законодавством порядку, яка має право виробляти та розповсюджувати телерадіопередачі та програми;

телерадіопрацівник — штатний або позаштатний працівник телерадіоорганізації, який за характером своєї професійної діяльності бере участь у створенні та розповсюдженні телерадіопередач та програм;

телерадіопрограма — сукупність телерадіопередач, що транслюються безпосередньо або в запису;

телерадіоцентр (телецентр, радіоцентр, технічний центр телерадіомовлення) — підприємство, що забезпечує технічну експлуатацію обладнання, призначеного для виробництва телерадіопередач та програм;

технічні засоби мовлення — сукупність радіоелектронних засобів та технічних пристроїв, за допомогою яких програми та передачі доводяться до споживачів»;

«Стаття 4. Повноваження державних органів щодо телебачення і радіомовлення в Україні

Верховна Рада України і Президент України визначають державну політику щодо телебачення і радіомовлення, законодавчі основи її реалізації, гарантії соціального і правового захисту працівників цієї сфери.

Кабінет Міністрів України забезпечує реалізацію державної політики щодо телебачення і радіомовлення, координує діяльність міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади у цій сфері.

Державний комітет телебачення і радіомовлення України є уповноваженим органом управління державним телебаченням і радіомовленням України, що забезпечує реалізацію інформаційної політики держави, визначеної Верховною Радою України, Президентом України та контрольованої Національною радою України з питань телебачення та радіомовлення.

Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих Рад народних депутатів щодо розвитку телебачення і радіомовлення визначаються чинним законодавством України.

Стаття 5. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення

З метою реалізації та додержання законодавства в галузі телебачення і радіомовлення та інших нормативних актів створюється Національна Рада України з питань телебачення і радіомовлення (далі — Національна рада).

Національна рада є позавідомчим державним контролюючим органом, який діє відповідно до цього Закону та чинного законодавства України і відповідальний за розвиток, якісний стан телебачення і радіомовлення України, за зростання професійного, художнього та етичного рівня програм та передач телерадіоорганізацій.

Склад Національної ради затверджується Верховною Радою України строком на чотири роки у кількості 8 осіб: за поданням чотирьох кандидатур Головою Верховної Ради України та чотирьох кандидатур — Президентом України.

Члени Національної ради, які здійснюють свої повноваження на постійній основі, є державними службовцями і не можуть займати посади в інших державних і недержавних установах, організаціях та на підприємствах, одержувати разові винагороди за виконання робіт (крім гонорарів за творчу діяльність і позаштатну викладацьку (лекційну) роботу), займатися підприємницькою діяльністю у сфері телебачення і радіомовлення, зупиняють членство в політичних партіях.

Члени Національної ради та працівники її апарату не можуть отримувати будь-які види винагород (в тому числі і заробітну плату) від телерадіоорганізацій, а також від підприємств, установ та організацій — засновників телерадіоорганізацій.

Члени Національної ради та працівники її апарату не можуть бути засновниками (співзасновниками) телерадіоорганізацій або брати участь у комерційній діяльності.

Повноваження члена Національної ради достроково припиняються у разі:

подання заяви про відставку;

втрати громадянства України;

порушення вимог статті 2 цього Закону;

висловлення недовіри Верховною Радою України;

невиконання службових обов'язків, професійної невідповідності;

винесення щодо нього звинувачувального вироку суду, який набрав чинності.

У разі припинення повноважень члена Національної ради вибори нового кандидата відбуваються у порядку, визначеному цією статтею.

Члени Національної ради обирають із свого складу Голову Національної ради, першого заступника та заступника Голови. Голова Національної ради і перший заступник мають представляти різні гілки влади. Голова Національної ради та заступники Голови підзвітні Національній раді.

Голова та його заступники працюють у Національній раді на професійній основі. Решта членів Національної ради за бажанням — на громадських засадах.

Голова Національної ради:

організовує діяльність Національної ради, здійснює керівництво підготовкою питань до розгляду;

скликає засідання Національної ради за власною ініціативою або за пропозицією не менш як двох членів Національної ради, вносить на розгляд Національної ради питання і головує на її засіданнях;

організовує роботу апарату Національної ради;

видає накази та розпорядження, підписує ліцензії на право користування каналами мовлення, а також повідомлення про відмову у видачі ліцензії або про її анулювання згідно з рішенням Національної ради;

приймає на роботу і звільняє з посад, заключає контракти з працівниками апарату Національної ради;

є розпорядником бюджету Національної ради.

Перший заступник та заступник Голови Національної ради:

відповідають за окремі напрями діяльності Національної ради;

організують діяльність робочих груп, створених Національною радою для вирішення покладених на неї завдань.

Основними функціями Національної ради є:

координація розробки концепції розвитку телерадіоінформаційного простору України та участь у її реалізації;

видача телерадіоорганізаціям на конкурсній основі ліцензій на право використання каналу мовлення та часу мовлення;

контроль за дотриманням законодавства в галузі телебачення і радіомовлення України та умов, зазначених у ліцензії;

забезпечення реалізації прав телеглядачів і радіослухачів;

контроль за раціональним використанням радіочастот, призначених для телерадіомовлення;

участь у розробці міжнародних договорів України з питань телебачення і радіомовлення.

До обов'язків Національної ради належить:

ведення державного реєстру телерадіоорганізацій України, створення єдиного банку даних про них;

контроль за додержанням телерадіоорганізаціями вимог чинного законодавства, зокрема щодо іноземного інвестування та порядку телерадіомовлення під час виборчих кампаній і референдумів;

узгодження стандартів та норм технічної якості телерадіопрограм, контроль за їх додержанням;

розробка положень про порядок ліцензування і використання каналів мовлення та умов конкурсу на отримання ліцензій, погодження їх з відповідною постійною Комісією Верховної Ради України і публікація у засобах масової інформації;

визначення, на підставі розроблених положень, порядку ліцензування та використання каналів мовлення, порядку мовлення з використанням супутників;

погодження розміру грошового збору за видачу ліцензії, а також погодження максимальних граничних тарифів на оренду технічних засобів мовлення, мінімальних рівнів розцінок за рекламу, що розповсюджується по загальнонаціональних каналах мовлення та погодження їх з відповідною постійною Комісією Верховної Ради України;

узагальнення практики застосування законодавства з питань, що входять до її компетенції, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення;

організація творчих семінарів, спрямованих на поліпшення діяльності телерадіоорганізацій, сприяння підготовці та перепідготовці творчих кадрів для телебачення та радіомовлення, встановлення міжнародних зв'язків та вивчення досвіду роботи відповідних зарубіжних організацій;

визначення правил документування, формування та зберігання тимчасового архіву та архівного фонду телерадіопередач;

створення та утримання національного архіву та музею телерадіомовлення;

надання консультативної допомоги в сфері телерадіомовлення;

подання Верховній Раді України та Президенту України щорічного звіту про свою діяльність і опублікування його у пресі.

Національна рада має право:

визнавати ліцензію такою, що втратила чинність, якщо телерадіоорганізація не розпочала діяльність протягом двох місяців з дня, визначеного у ліцензії;

отримувати від усіх телерадіоорганізацій документи, відомості та пояснення щодо їх діяльності згідно з чинним законодавством;

проводити у межах своєї компетенції перевірку діяльності телерадіоорганізацій щодо умов та порядку використання каналів мовлення;

координувати з Головним управлінням з питань радіочастот при Кабінеті Міністрів України розподіл смуг радіочастот, які виділено для телерадіомовлення, створення і використання радіочастотних засобів мовлення, розробляти положення про використання каналів мовлення та умови конкурсу на отримання ліцензій, які вона погоджує з відповідною комісією Верховної Ради України, публікувати їх у засобах масової інформації;

накладати стягнення в разі порушення чинного законодавства України та умов, зазначених у ліцензії;

проводити аудиторські перевірки телерадіоорганізацій.

У разі виявлення порушень телерадіоорганізацією чинного законодавства та умов, зазначених у ліцензії, Національна рада:

оголошує попередження;

застосовує штрафні санкції;

тимчасово (до двох місяців) зупиняє дію ліцензії;

анулює ліцензію, якщо:

телерадіоорганізація порушила вимоги статті 2 цього Закону;

телерадіоорганізація, після винесеного їй попередження і тимчасового зупинення дії виданої їй ліцензії, продовжує порушувати чинне законодавство та умови, зазначені у ліцензії.

За збитки, яких зазнав власник ліцензії внаслідок правомірного анулювання ліцензії, Національна рада відповідальності не несе.

Рішення Національної ради про анулювання ліцензії може бути оскаржено у судовому порядку з відшкодуванням збитків у разі неправомірних дій Національної ради»;

«Стаття 7. Антимонопольні обмеження

Одна телерадіоорганізація, а також її структурні підрозділи з правами юридичної особи не мають права вести мовлення більш як на двох каналах по телебаченню і трьох каналах — по радіо на території всієї країни, області, міста або іншого регіону, вказаного у ліцензії, крім кабельних (проводових) мереж та мовлення на зарубіжні країни.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про телебачення і радіомовлення»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» з дня його опублікування.

2. Комісії Верховної Ради України законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації на підставі статей 5 і 13 Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» подати на розгляд Верховної Ради України:

проекти статутів Національної телекомпанії України та Національної радіокомпанії України;

проект Закону України про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення;

проект Закону України про суспільне телебачення і радіомовлення.

3. Кабінету Міністрів України разом з відповідними комісіями Верховної Ради України у тримісячний строк розробити і внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів України про зміни і доповнення до чинного законодавства України у зв'язку з введенням в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

4. Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення спільно з уповноваженими структурами Кабінету Міністрів України до 1 вересня 1995 року розробити і затвердити національні і регіональні сітки телерадіочастот для потреб телебачення і радіомовлення та завершити формування Державного реєстру телерадіоорганізацій України.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ,
2 червня 1995 року.

України «Про телебачення і радіомовлення»

Юридична або фізична особа не має права бути засновником (співзасновником) телерадіоорганізацій, які ведуть мовлення більш як по двох каналах мовлення по телебаченню і трьох каналах мовлення — по радіо на територію всієї країни, області, міста або іншого регіону.

Телерадіоорганізаціям, що ведуть мовлення по загальнонаціональних каналах, не може надаватись у користування одночасно більше половини каналів мовлення на територію своєї країни, області, міста або іншого регіону.

Організації і підприємства зв'язку, які експлуатують мережі мовлення, не можуть бути засновниками або співвласниками телерадіоорганізацій»;

«Стаття 11. Структура національного телебачення і радіомовлення України

Структуру національного телебачення і радіомовлення України складають державні, недержавні та суспільні телерадіоорганізації, засновані юридичними та фізичними особами відповідно до чинного законодавства України.

Стаття 12. Державні телерадіомовні організації України

Основу національного телебачення і радіомовлення України становлять державні телерадіомовні організації, які утримуються на кошти Державного бюджету і забезпечують телерадіотрансляцію на всю територію чи відповідний регіон України і на зарубіжну аудиторію.

У своїй діяльності державні телерадіоорганізації керуються Конституцією України, законами України та реалізують основні завдання, визначені цим Законом.

Пріоритетне право на загальнонаціональні канали мовлення, технічні засоби яких створено за рахунок державного бюджету чи державних підприємств, має Державний комітет телебачення і радіомовлення України в межах, передбачених статтею 7 цього Закону.

Державним телерадіоорганізаціям в частині прав, яких вони набувають на підставі ліцензії, надається пріоритетне право на користування державними теле- і радіомережами.

Щорічні грошові надходження на рахунки державних телерадіоорганізацій від реклами, спонсорів та інших видів діяльності, передбачених чинним законодавством України, використовуються для розвитку телерадіомереж, поліпшення умов праці їх співробітників і не повинні перевищувати 50 відсотків їх бюджету.

Основними завданнями державних телерадіоорганізацій є:

а) оперативне інформування телеглядачів і радіослухачів про суспільно-політичні та інші події в Україні і за кордоном, розповсюдження офіційних повідомлень, роз'яснення рішень органів законодавчої, виконавчої та судової влади;

б) створення та розповсюдження економічних, публіцистичних, культурно-освітніх, художніх, навчальних, розважальних, спортивних програм, а також програм для дітей та юнацтва;

в) сприяння зміцненню міжнародних зв'язків України, зростанню її авторитету в світі».

2. Назву розділу II і статті 13, 14, 21, 24, 26, 30, 32, 45 викласти у такій редакції:

«Розділ II. ЗАСНУВАННЯ ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЙ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ КАНАЛІВ МОВЛЕННЯ

Стаття 13. Право на заснування телерадіоорганізацій

Право на заснування телерадіоорганізацій в Україні належить громадянам України, не обмеженим у цивільній дієздатності, Верховній Раді України, Президенту України, іншим юридичним особам України.

Рішення про заснування Національної телекомпанії України та Національної радіокомпанії України приймаються спільно Верховною Радою України та Президентом України. Фінансування Національної телекомпанії України та Національної радіокомпанії України фіксується окремим рядком у Державному бюджеті України.

Для суспільного мовлення виділяються один з загальнонаціональних теле- та радіоканалів. Рішення про створення телерадіоорганізацій суспільного мовлення приймається Верховною Радою України. Статус і діяльність телерадіоорганізацій суспільного мовлення визначаються окремим законом.

В Україні забороняється створення телерадіоорганізацій іноземними юридичними і фізичними особами та особами без громадянства. Забороняється створення і діяльність телерадіоорганізацій з іноземними інвестиціями, у статутному фонді яких більш як 30 відсотків іноземних інвестицій.

Іноземне інвестування телерадіоорганізацій України здійснюється під контролем та за згодою Національної ради.

Мовлення іноземних телерадіоорганізацій з використанням каналів мовлення України здійснюється на основі міждержавних або міжнародних угод.

Державна реєстрація телерадіоорганізацій здійснюється в порядку, встановленому чинним законодавством України.

Кожна телерадіоорганізація вноситься до Державного реєстру телерадіоорганізацій України, що ведеться Національною радою.

Стаття 14. Ліцензування каналів мовлення.

Для отримання ліцензії на право користування каналами мовлення телерадіоорганізація, її засновник або уповноважений ним орган подає заяву до Національної ради.

У заяві повинні міститися такі дані:

а) відомості про засновника (для юридичної особи — назва, юридична адреса, банківські реквізити, а для фізичної особи — прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, громадянство, адреса);

б) назва телерадіоорганізації, її реквізити та інші вихідні дані (логотип, позивні, емблема тощо);

в) місцезнаходження створюваної телерадіоорганізації;

г) програмна концепція телерадіоорганізації відповідно до вимог цього Закону;

д) мова (мови), якою (якими) вестимуться передачі;

е) територія, на яку передбачається розповсюдження програм чи предач;

є) передбачувана аудиторія;

ж) періодичність, час та обсяги мовлення (в тому числі виробництво власних передач);

з) вид мовлення (телевізійне, звукове, телетекст тощо);

и) спосіб розповсюдження програм (ефірний, кабельний, ефірно-кабельний, проводовий, супутниковий тощо);

і) місцезнаходження, частота та потужність передавача.

До заяви додаються копії затверджених у встановленому порядку статутних документів телерадіоорганізації.

Вимагання інших документів для отримання ліцензії не допускається.

Заява про видачу ліцензії на право користування каналами мовлення телерадіоорганізації розглядається і рішення щодо неї приймається у місячний строк з дня її надходження до Національної ради з обов'язковим повідомленням про це рішення заявника.

Ліцензія на право користування каналом мовлення видається не пізніше ніж в десятиденний строк після прийняття рішення Національною радою за умови сплати грошового збору і є единою законною підставою на право користування каналом мовлення.

У ліцензії вказуються дані, які містяться у заяві про її видачу, а також: виділені канали мовлення, територія зони впевненого прийому, частка програм власного виробництва та їх тематичне спрямування, середньодобовий обсяг мовлення, зобов'язання, взяті телерадіоорганізацією під час конкурсного відбору, строк дії ліцензії, дата набрання ліцензією чинності, дата початку мовлення.

Під час проведення конкурсного відбору між заявниками на отримання ліцензії Національна рада враховує: інтереси телеглядачів і радіослухачів; необхідність захисту загальнонаціональних інтересів, поширення культурних цінностей; необхідність більш повного висвітлення позицій різних соціальних груп в теле- і радіопрограмах; відповідність умов, зазначених у заяві про видачу ліцензії, конкурсним умовам; відповідність технічних можливостей та творчого потенціалу в організації телерадіомовлення заявленим характеристикам, зобов'язанням телерадіоорганізацій щодо ведення соціального мовлення; попереднє користування каналом мовлення.

На отримання ліцензії не мають права претендувати телерадіоорганізації, не зареєстровані у встановленому порядку, а також телерадіоорганізації, створені політичними партіями, професійними спілками, релігійними організаціями та підприємствами, які вони заснували (або виступили співзасновниками). У разі, коли кілька заявників мають рівні підстави для отримання ліцензії, переважне право на її отримання має заявник, який користувався цією ліцензією у попередній строк, якщо протягом дії ліцензії він не порушував її умов і вимог чинного законодавства»;

«Стаття 21. Вихідні дані

Телерадіоорганізація зобов'язана повідомляти свою назву та інші вихідні дані (позивні, емблема тощо): при цілодобовому мовленні — не менше чотирьох разів, в інших випадках — на початку та в кінці мовлення.

Для виділення власних програм чи предач телерадіоорганізація використовує постійний логотип.

Логотип, зареєстрований у встановленому порядку, захищається законодавством про патенти»;

«Стаття 24. Кабельне (проводове) телерадіомовлення

Мережі кабельного (проводового) телерадіомовлення створюються за дозволом місцевих органів державної виконавчої влади.

Порядок роботи телерадіоорганізацій, пов'язаний з використанням мереж кабельного (проводового) телерадіомовлення, визначається статтями 13-18 цього Закону.

Організація кабельного телебачення зобов'язана забезпечити своїм абонентам трансляцію кабельним каналом програм державного та суспільного мовлення»;

«Стаття 26. Право на одержання інформації

Телерадіоорганізації, їх працівники мають право на одержання від державних органів, підприємств, установ, організацій, незалежно від форм власності, необхідної інформації для здійснення своєї статутної діяльності у порядку, предбаченоу чинним законодавством України. Посадові особи, які надають інформацію, несуть відповідальність за її достовірність»;

«Стаття 30. Реклама

Реклама в передачах і програмах повинна чітко відрізнятися і відмежовуватися від інших елементів даної передачі чи програми.

Час мовлення, відведений на рекламу, не може перевищувати 15 відсотків на кожну годину мовлення для телерадіоорганізацій будь-якої форми власності. Це положення не поширюється на спеціалізовані рекламні канали мовлення.

Трансляції концертно-видовищних і спортивних програм тривалістю більше 45 хвилин можуть бути перервані для реклами лише один раз за повний 45-хвилинний проміжок часу. Передачі тривалістю менше 45 хвилин та кіно-, телефільми не можуть перериватися для реклами, якщо інше не передбачено угодою між телерадіоорганізацією і власником авторського права.

Ведучі, диктори та інші учасники телерадіопередачі за межами часу, який відведено на рекламу, не мають права спеціально демонструвати товари чи продукцію або характеризувати їх споживчі якості як прямо, так і побічно (за допомогою одягу, зовнішнього оформлення, зображення тощо).

Телерадіопрацівникам забороняється займатися рекламою під виглядом інформації: вказувати реквізити виробника продукції чи послуг, адресу, контактний телефон, рахунок, комерційні ознаки товару чи послуг.

Відповідальність за включення до програми, передачі реклами з низькими художніми чи технічними якостями несе телерадіоорганізація, а за достовірність реклами — рекламодавець.

Граничні розміри розцінок за рекламу, що розповсюджується по загальнонаціональних та суспільних каналах мовлення, встановлюються спільним рішенням Національної ради та спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади України»;

«Стаття 32. Участь спонсорів у створенні телерадіопередач

Передачі можуть створюватися за участю юридичних і фізичних осіб, які виступають як спонсори, крім тих, чиєю основною діяльністю є виробництво чи реалізація продукції або послуг, реклама яких заборонена статтею 31 цього Закону.

Передача, підготовлена за участю спонсора, повинна бути ясно і належно означена з допомогою титрів чи дикторського тексту на її початку, якщо інше не передбачено угодою між телерадіоорганізацією і спонсором. Спонсор має право на оприлюднення у програмі свого імені або назви фірми без зазначення реквізитів (адреси, телефонів, розрахункового рахунку тощо).

Забороняється спонсорство щодо випусків новин. Забороняється втручання спонсорів у професійну діяльність телерадіоорганізацій та їх працівників»;

«Стаття 45. Матеріально-технічна база телерадіоорганізації

Матеріально-технічна база телерадіоорганізації, що забезпечує виробництво телерадіопередач та програм і доведення їх до споживачів, може включати до свого складу підприємства та організації (телецентри, телерадіоцентри, технічні центри телебачення і радіомовлення, радіобудинки тощо), а також технічні засоби розповсюдження телерадіопрограм (передавачі, супутникові, кабельні, радіорелейні мережі зв'язку та інші засоби).

Технічні засоби телебачення і радіомовлення, створені (придбані, побудовані) за рахунок державних капіталовкладень, не можуть бути надані в користування недержавним телерадіоорганізаціям без згоди Національної ради.

Плани, програми і схеми розвитку громадського, відомчого та інших видів телебачення і радіомовлення повинні бути узгоджені телерадіоорганізацією з програмою розвитку державного телебачення і радіомовлення на відповідних територіях.

Під час проектування, будівництва і реконструкції об'єктів (будинків, споруд), призначених для проведення громадських заходів (культурно-масових, спортивних, видовищних тощо), мають бути передбачені необхідні технічні вимоги щодо забезпечення телерадіотрансляцій з цих приміщень (освітлення, площа для розміщення телекамер та іншого устаткування і роботи персоналу, засоби зв'язку тощо).

Витрати телерадіоорганізацій на капітальне будівництво об'єктів, призначених для здійснення телерадіомовлення, включаються у собівартість їх продукції».

Президент України
Л.КУЧМА.

м.Київ,
2 червня 1995 року.

П'ятим буде Тернопіль?

Краще завжди можна вибрати там, де є з чого вибирати. Український теле- і радіоринок щодо конкуренції і пропозиції порівняно з іншими ще малюк. Але саме тут сьогодні розгоряється справжня боротьба. Схоже, тому, хто мітить у лідери, варто доводити свою першість не так у столиці, як у регіонах. Нині серед недержавних радіокомпаній щодо масштабності впливу в Україні лідирує ЮТАР. Позивні її ФМ-мовлення звучать не лише в Києві, а й в Одесі, Миколаєві, Полтаві. Днями радіо ЮТАР почали слухати в Черкасах. Хто буде наступний? Про це я запитала у віце-президента корпорації ЮТАР Миколи Талайчука.

— Наступним, у першій декаді березня, буде Тернопіль. Уже узгоджено частоту, монтуємо передачі. А до кінця 1996 року наша радіомережа охопить 27 міст України і Крим. Практично радіо ЮТАР звучатиме в кожній області, Кривому Розі, Сімферополі й Севастополі.

Найближчим часом, окрім традиційних радіопередач, плануємо появу й нових. Переважно — ігрові, шоу- програми. Радіоринок України ще тільки оволодіває таємницями такого мовлення. Щоб запозичити європейський досвід шоу—радіо- та телепередач, президент корпорації Олександр Соломаха тривалий час перебував у Німеччині. Привіз телерадіосценарії, щоб пристосувати до України і на їх базі створити вітчизняні розважальні шоу. На зразок російських «Поле чудес» чи «Кохання з першого погляду».

Окрім того, звичайно, працювали безпосередньо з європейськими рекламодавцями, щоб ті виходили на наш ринок не через російські канали, а напряму.

Слідом за рекламодавцем у державу прийдуть й іноземні інвестиції.

Одне слово, спільно з партнерами з Німеччини прагнемо нашу продукцію на УТ-1, 30-му каналі та ЮТАР зробити європейським товаром. І тепер відкриваємо офіційне представництво ЮТАР в Німеччині. Отже, корпорація матиме статус міжнародної.

— До цього ви багато робили для розвитку вітчизняної культури. Приміром, дебюти в телерадіоефірі молодих українських співаків. І все це — безплатно. Тепер щось зміниться?

— У нас відбудуться зміни тільки на краще. Популярні передачі — такі, як марафон молодих виконавців, «Квадрат Ю», «13», «Неперевірені новини» тощо — звичайно, залишаться в ефірі.

Збираємося продовжити традицію, коли популярні передачі нашого радіо можна... побачити на нашому телеканалі. Заінтригую більше: наших прихильників очікують спільні з німецькими журналістами шоу-передачі.

— Як мені відомо, схожі проекти були також в інших. Але їм не вдалося їх реалізувати. У чому ваша таємниця?

— Ще чотири роки тому корпорація спільно з концерном радіозв'язку, радіо і телебачення (РРТ) розробила генеральний план розвитку телевізійного та ФМ-мовлення в Україні. 1994 року із глобальної схеми ми виокремили для самостійного функціонування локальну — ФМ- мовлення. Звичайно, допомагала Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення. До речі, нині рада влаштовує конкурс на право мовлення у верхньому діапазоні ФМ (100 — 108 МГц) за регіонами України. За останніми даними, надійшло п'ять заявок від претендентів.

У нас велика перевага: ми самі розробили схему, проект мережі, розрахували довжину ліній і подачі, потужності, частоту хвиль тощо. Узгодили з відповідними інститутами, розробили технічні норми з експлуатації. Тому вважаю, що ми на кілька кроків попереду інших конкурсантів. А також допомагає наше кредо: щоб з ЮТАРом було краще. Але технічний потенціал дає змогу створити в Україні вісім загальнонаціональних каналів ФМ-мовлення. Тож місця вистачить усім, хто бажає працювати на нашому радіоринку.

Розмову вела
Ольга СИЛЬЧЕНКОВА.

До 125-річчя від дня народження Лесі Українки

Беру твій біль на себе

ДАРУЙТЕ мені за цей плагіат. Надто вже запало в душу вірменське привітання — перекласти його можна так: візьму твій біль на себе. Яке проникливе поняття зродив народ — хто-хто, а він знає, що таке біль.

Мимоволі згадую цей вислів, читаючи лист Маргарити Комарової до Олени Пчілки — Лесиної матері: «... я б половину свого життя віддала за те, щоб Леся була здорова».

Власне, цим самим почуттям пройняті слова відомої акторки Алли Демидової... 1971 року нам, групі журналістів, на кіностудії імені Олександра Довженка показали щойно знятий фільм «Іду до тебе». Розповідали про нього режисер Микола Мащенко, директор студії Василь Цвіркунов. Особливо урізалися в пам'ять слова Алли Демидової — виконавиці ролі Лесі Українки. Не ручаюся, що це дослівно, але думку пам'ятаю чітко: «Вживаючись у роль, я пройшла Лесиними дорогами, переболіла її болем. А біль у неї — пекельний, він виснажив мене так, що я, мабуть, більше не зніматимусь у кіно».

Ні, вона грала й після того, бо в артиста потяг до сцени, як і в поета — до пера. Та будемо їй вдячні за глибоке розуміння болю нашої поетеси і готовність узяти його на себе.

Ця сама думка, хай іншими словами чи порухом душі, приходить, коли спинюся на хвильку перед пам'ятником Лесі у Києві. Мороз нещадний, а вона — тендітна, як стеблинка, в инеї. Наче взяв би її студені руки і зігрів своїм диханням...

Мабуть, у такі самі, як нині в нас морози, почалася її «тридцятилітня війна» з недугами. У січні 1881 року маленька Леся відпросилася подивитися на водосвят. Це ж так цікаво — вирубують крижаний хрест, пускають голубів, стріляють з рушниць, а піп освячує воду. На лихо, під натовпом крига на Стирі прогнулася, виступила вода... Не врятували Лесю подаровані бабусею Єлизаветою (мати Олени Пчілки та Михайла Драгоманова) валянці. Спершу почала боліти права нога, потім ліва, а далі — нирки, легені. Нерідко Леся не могла навіть сидіти. Безкінечні поїздки по лікарях — Київ, Берлін, Варшава, Цюріх... Операції. Місяцями в гіпсі. Виснажливе лежання з підвішеним тягарем — «витяжені»... А вона пише братові Михайлу:

Вночі тепер сплю мало
І ледве сліз не ллю,
А вдень зо всеї сили
Об землю горем б'ю.

Леся ховалася зі своїми муками, говорила і писала про власний біль тільки найближчим. Щоправда, мати повідомляла комусь: Леся того не знає, а ми ж чуємо, як вона ночами плаче з болю.

А вона:

Так! Я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Буду жити! Геть думи сумні!

Це — із знаменитого «Contra spem spero» («Без надії сподіваюсь»)

Хтось, може, скаже: ет, це ж поезія — у ній буває гіпербола... Тоді бодай трохи загляньмо в інтим — у листи.

«Після тижня масажної курації моя нога розтроюдилась так, що й ступить було годі. Першу ніч я провела тоді, як тінь у Дантовому пеклі, — з плачем і скрежетом зубовним. На другу ніч затялась, не плакала і цілу ніч писала в ліжку, почала невеличку поему...» (З листа Михайлові Косачу).

«Не скрию від тебе, що бувають у мене хвилини розпачу, коли мені здається, що все даремне, що я от-от упаду на дорозі і важкий хрест задавить мене, але се хвилини тільки». (Сестрі Ользі).

І ще сестрі: «... тепер часто всі говорять про те, що ось я тепер здорова і що се мусить мені бути дуже ново і приємно. Якби вони знали, що бути здоровою тільки самій для мене нічого не варт».

Це, власне, вже кредо, і Леся сповідувала його до останку.

... Захворіли відразу мама й маленька сестра Оксана — Леся, забувши про свої недуги, доглядає їх і ставить на ноги.

На дифтерію захворіла сестра Ізидора — їй загрожувала смерть. Леся доглядала її днями й ночами, сама виснажившись дощенту. Пізніше, навчаючись у Петербурзі, Ізидора захворіла на тиф. Птахою прилетіла Леся, лікар потім казав, що саме вона «вилічила» Дору.

І ще про оте — біль на себе. «Я дуже рада, що Ви поправляєтесь, — пише Леся своєму духовному вчителю дядькові Михайлу Драгоманову, — а все-таки часто згадую легенди, де то одна людина приймає на себе чужу біду і слабість; і жаль мені, що це можливо тільки в казці».

Не тільки в казці — Леся довела це власним життям. Ще один доказ того — трагедія в Мінську, де помирав (знову ж таки туберкульоз) її друг Сергій Мержинський. «Все, все покинуть, до тебе полинуть» — і полинула під скрушними поглядами рідних, які добре знали, як усе те вдарить по її здоров'ю. А там ще й такі недоброзичливі родичі Мержинського... Днями й ночами вона біля нього, годує з ложечки. Ще й, почувши про хворобу Осипа Маковея, пише-радить Ользі Кобилянській: «Не давайте свого товариша на поталу недузі, треба боротися з хворобою «не на життя, а на смерть».

Сестра Ольга, побувавши в Мінську, пише Михайлові Кривинюку: «А Леся, Леся. Коли б ти знав, як вона нещасна! А все ж знаходить сили, щоб бути спокійною при С.К. (Мержинський. — **Авт.**) і його родичах, енергійніша і бадьоріша за всіх. От вже доля у неї: ціле життя одна мука».

Навіть в останні хвилини життя, помираючи на руках матері в Сурамі (Ізидора поспішила на вокзал зустріти сестру Ольгу) Леся казала: «Дивіться, наготуйте ж Лілі (так вона називала Ольгу. — **Авт.**) щось поїсти! Вона ж так бідна здорожилася!»

Це були її останні слова.

От би це кредо та всім нам, особливо нашим «вождям», котрі з високих трибун і телеекранів голосно волають за народ — що його треба «нагодувати», і «захистити», і «рятувати»... Воно легко говорити про народ взагалі. І... дешево. Важче (і дорожче) справді когось нагодувати, захистити, врятувати — подбати про когось конкретного: батька чи матір, брата чи сестру, друга чи знайомого. А тим часом це насамперед і є народ. Саме так розуміла Леся Українка Україну і віддала себе до останку нам.

...Коли доведеться бути в ці холодні дні біля пам'ятника Лесі, прислухайтеся до себе і не соромтеся, якщо вам хочеться похукати на її тендітні руки. А заодно подумайте, чи є теплі рукавички в матері чи сестри, чи подаруйте їх он тій похилій жінці, що стоїть з простягнутою на морозі рукою...

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

Миті яскравого життя

На знімку *ліворуч — Леся Українка у той важучий 1901-й — рік «мінської трагедії». Праворуч — Алла Демидова в ролі Лесі у фільмі Миколи Мащенка «Іду до тебе».*

Книжковий кіоск

ВІХИ НАШОЇ ДОБИ

У видавництві «Збруч» побачив світ перший щорічник «Тернопілля-95»

КНИГ у Тернополі, навіть за нинішніх скрутних фінансових часів, виходить немало: художніх, краєзнавчих, з проблем економіки і права. Он тільки бібліографічний покажчик видань, які побачили світ торік у видавництвах обласного центру, ледве помістився на кількох сторінках, набраних дрібним шрифтом.

Але такої книги в регіоні ще не було. Бо перший щорічник «Тернопілля-95» — справді незвичайне видання. Як за тематичними обріями, так і за глибиною систематизованого матеріалу, за його обсягом — понад 50 друкованих аркушів. Його упорядники — Богдан Куневич і Михайло Ониськів — зібрали під «одним дахом» низку унікальних матеріалів з проблем історії, науки і культури, помістили розлогі нариси- портрети своїх знаменитих земляків, імена яких донедавна замовчувалися або їх діяльність висвітлювалася тільки з негативного боку. Тож повертаються до сучасного читача історик-енциклопедист Теофіль Коструба, математик Володимир Левицький, фізик Іван Пулюй, скульптор Михайло Паращук, брати Гжицькі — письменник Володимир і вчений-біолог Степан та десятки інших видатних імен. Є тут і дослідження вже з нашої новітньої історії. Такі, як, скажімо, розвідка Олега Полянського «З історії українського національно-визвольного руху 1956—1991 рр.», чи Володимира Сельського «Скільки впало нас на дорозі до волі?»

Широко представлене в щорічнику і красне письменство. І ті, що вже відійшли від нас на вічний спочинок, й сучасні автори. Цікаві штрихи з людських доль і міркування знайде читач в есе, які зібрані під рубриками «Журавлі» (українська діаспора), «Наша доба», «Життя і слово»...

Відрадно, що «Тернопілля-95» зафіксувало найважливіші віхи з життя нашої держави. Зроблено це лаконічно і творчо, хронікальним рядком, потижнево і подінно. Все це і дає право стверджувати, що регіональний за формою, своїми тематичними крильми, змістом щорічник охоплює майже всю Україну і навіть виходить на світові обшири, в чому й полягає його незаперечна цінність.

Про це і йшла мова на презентації книги «Тернопілля- 95», яка відбулася в обласному драмтеатрі ім. Т. Шевченка. Видавців й авторів привітав Президент України Л. Кучма. «Те, що знайшло відображення на сторінках щорічника — не проста фіксація подій, не тільки фрагменти нашої героїчної минувшини, а передусім літопис нашого часу, ствердження Україною своєї незалежності, добрий заповіт тим, хто згодом прийде нам на зміну», — сказано у привітанні, яке зачитав представник Адміністрації Президента Б. Білейчук. До присутніх у театрі звернулися голова обласної державної адміністрації Б. Косенко, ректор Чернівецького держуніверситету ім. Ю. Федьковича С. Костишин, професор Львівського держуніверситету ім. І. Франка В. Здоровега, генеральний директор Міжнародного фонду «Відродження» Б. Будзан, мер Сваляви М. Турок та багато інших гостей. А директор видавництва «Збруч» Богдан Куневич повідомив, що розпочато роботу над новим щорічником, мало того — почин тернопільців підтримують у сусідніх областях. Отже уже підписано угоду на видання щорічника «Львівщина-96», тривають переговори з буковинцями.

До речі, саме Богданові Михайловичу (разом з головним редактором редакційно-видавничого відділу «Збруча» М. Ониськовим) належить ідея видавати щороку таку грунтовну працю. Для цього видавництво вклало понад три мільярди карбованців. Але не жалкує, бо перший наклад книги — три тисячі примірників — буквально за лічені дні вже наполовину розійшовся. Та й чи все можна вимірювати грішми.

Саме під час презентації прозвучали пропозиції висунути щорічник «Тернопілля-95» на здобуття Державної премії України ім. Т. Шевченка, що схвально зустріли присутні в залі. А тим часом «Збруч» створює музей щорічника, для якого зібрано перші експонати. Є там і керамічна ваза — подарунок від «Голосу України». Виготовили її сучасні майстри древньої Еллади. І то символічний вибір. Бо хочеться, щоб у майбутньому українську історію, українську культуру вивчали у світі з таким зацікавленням і зі сторінок тернопільських щорічників, як сьогодні вивчають античну культуру.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Проблема

Стихії можна запобігти

Вперше за історію свого існування постійна урядова Комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій провела чергове засідання безпосередньо в районах, що чи не найбільше потерпають від стихійного лиха.

Спочатку ознайомилися з оснащенням однієї зі спеціалізованих баз у наданні оперативної допомоги під час повеней. Сформовано її за допомогою угорських та словацьких колег (в області діє 5 таких структур). Члени комісії з інтересом вивчали виготовлені в Австрії сучасні бони та вловлювачі забруднень на воді, спецодяг, плавзасоби, розмовляли з бійцями аварійних бригад. Забігаючи наперед, скажу: у прийнятому рішенні комісія рекомендує створювати такі підрозділи і в інших регіонах, яким загрожують екстремальні ситуації. Чергова зупинка — на мосту через Тису поблизу села Іза Хустського району. Як різко може змінити русло ріка під натиском бурхливих вод! Переконалися в цьому і поблизу Тячева, і коло річки-«бунтівниці» Тересви.

На спільне засідання з членами відповідної обласної комісії спеціалісти зі столиці прийшли не лише з теоретичним, а й практичним багажем.

Державну програму протиповеневих заходів було прийнято два роки тому — 26 січня 1994 року. На жаль, багато чого з наміченого через фінансову скруту залишилося на папері. За словами заступника голови Держводгоспу України Кемалія Алієва, здійснити вдалося лише половину запланованого. На Закарпатті це — 30 км відрегульованих русел, 29,5 км побудованих дамб, 15 км берегових укріплень. Роботи ведуться на 60 об'єктах, 31 із них здано в експлуатацію.

Члени урядової комісії дійшли висновку: до держпрограми варто включити ще 44 об'єкти. Потребують узгодження спільні протистихійні дії з найближчими сусідами — Румунією, Словаччиною, Угорщиною. Необхідно підвищити персональну відповідальність керівників окремих галузей за стан гідротехнічних споруд, шляхів, продуктопроводів тощо. Для успішного завершення робіт уже нинішнього року знадобиться 1 трильйон 540 мільярдів карбованців.

— Вважаю, кошти ці знайдуться, — запевнив голова комісії, віце-прем'єр-міністр Василь Дурдинець. — Адже ліквідація наслідків стихії обходиться у 5—6 разів дорожче, ніж своєчасні захисні заходи. Держава візьме на себе основний тягар. Але не повинні стояти осторонь і місцеві органи влади, населення. Сподіваюся, що до осені всі нагальні проблеми буде вирішено.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

На знімках Укрінформу: зміцнення берегів річки Тересва в Тячівському районі; В. Дурдинець і члени урядової комісії у Хустському районі.

Ярмарки

Коли «гора» не йде до села, то «Автоагрозапчастина» йде до селянина

ХОЧ і переконалося вже наше село, що не варто від держави чекати манни небесної, тобто техніки, запасних частин, обладнання, а проте бувають і приємні винятки: Мінмашпром України, київський концерн «Моторотехніка», «Автосільхозмаш — Холдинг» (Москва) зорганізували виставку «Автоагрозапчастина — 96», яка з 27 лютого по 2 березня працюватиме у Національному виставковому центрі (колишня ВДНГ).

Що від неї мають очікувати селяни? Про це кореспонденту «Голосу України» розповів один з організаторів, віце-президент концерну «Моторотехніка» Володимир БОГУТ:

— Насамперед покупці зможуть придбати необхідну техніку у виробників сільськогосподарських машин без посередників. Та й продавці — солідні й знані: харківські заводи — тракторних двигунів і тракторний, Херсонський карданних валів, Кременчуцький автозавод, ЗІЛ, КамАЗ, «Гомельсільмаш», Владимирський тракторний, Заволзький моторний, Тюменський акумуляторний заводи, завод привідних ременів з Даугавпілса, а також чеські, італійські, американські підприємства з виробництва сільськогосподарської техніки.

— Нині таких виставок — море...

— Ця не зовсім «така». Ми запросили підприємства, чия техніка вже працює на полях України. А запчастин до неї бракує, бо, скажімо, вони виготовляються в Росії. Наприклад, до вантажівок ГАЗ-53. Тож усі, кому ця проблема пече, можуть і придбати запчастини, і укласти довгострокові угоди. Як і з іншими підприємствами. До речі, форма оплати може бути різна.

— А чим здивуєте відвідувачів виставки-ярмарку?

— Насамперед тим, що без проблем можна придбати все, чого бракує і в колективних, і у фермерських господарствах: двигуни, агрегати, запасні частини для вантажних і легкових автомобілів, автобусів, тракторів, комбайнів. Буде представлено також широкий вибір обладнання для станцій техобслуговування, мастильні і змащувальні матеріали, присадки, універсальні водійські інструменти тощо. Причому за доступними цінами і з гарантійними строками.

А от сюрпризом для фермерів будуть автомобілі, міні-трактори, мотоблоки, косарки, причіпи. Серед новинок, зокрема, спільна розробка Київського авторемонтного заводу та акціонерного товариства «Москвич» — вантажо-пасажирський автомобіль. Словом, вибрати буде з чого.

Вітчизняний стиль

Наше скло і до Штатів дійшло

У 1969 році, коли на околиці Житомира споруджувався склозавод, який мав випускати звичайнісінькі банки для колгоспних консервних підприємств, ніхто й гадки не мав, що настане час — і продукція звідси надходитиме до 35 штатів США. А конкуренти з Тайваню та Гонконгу знижуватимуть ціну на свої вироби, щоб утриматися на американському ринку.

Звичайно, йдеться не про склотару, а про спеціальну скляну трубку для медицини, а також про флакони для розливання пробних парфумів. Експорт цих виробів обчислюється десятками мільйонів штук за рік.

Крім того, житомирські скляні вироби купує і Росія для потреб фармакології, біології, ветеринарії, харчової та хімічної промисловості. Цей завод віднедавна перетворено на АТ «Біомедскло». Тут змонтовано нові, досконаліші, потокові лінії, обладнано комп'ютерний центр.

Нині підприємство випускає більш як 40 видів конкурентоспроможної продукції, 16 з яких освоєно торік. Причому житомирське скло особливе: воно надзвичайно стійке до хімічних впливів. Подбали і про харчовиків: першими в Україні освоїли випуск банок європейського стандарту з різьбою.

Звісно, можна було б жити і працювати краще, якби не проблема неплатежів.

— Є споживачі, яким даємо продукцію під чесне слово. Це, передусім, підприємства медичної галузі. Підтримуємо, бо зовсім пропадуть, а в результаті і нам усім, і нашому заводові тільки гірше буде, — висловив наболіле президент АТ «Біомедскло» Олександр Руденький.

Підсумовуючи, хочеться сказати, що це — єдине велике підприємство Житомира, яке жодного разу не простоювало. Більше того, тут не тільки не скоротили, а навіть збільшили кількість працівників. А про якість продукції та авторитет марки підприємства свідчить те, що «Біомедсклу» надано виняткове право сертифікації всього склопосуду, що випускають в Україні.

Олексій КАВУН.

Житомир.

На знімку: житомирські вироби зі скла.

Фото **Володимира ГОНТАРА.**

У номер

● *Львів*

Автобуси чекатимуть весни

Сувора зима на тлі відповідних цін на енергоносії поставила керівництво Львівського автобусного заводу перед вибором. Сплачувати щомісяця 150 мільярдів карбованців за тепло — означає нарощувати собівартість автобуса, а отже втрату покупця. Керівництво ВАТ «ЛАЗ» ухвалило оптимальне рішення: зупинити випуск автобусів і тролейбусів до середини березня. Нині виробничі потужності задіяні лише на 35 відсотків, а навесні їх можна буде завантажити на 50—60 відсотків і надолужити згаяне. Шести тисячам працівників підприємство виплачуватиме за простій дві третини їхньої тарифної ставки.

● *Донецьк*

Кліть як останній притулок

Минулого тижня сталася аварія на шахті ім.Калініна виробничого об'єднання «Артемвугілля». Кліть, в якій було 4 гірники, опустилася в недіючий затоплений стовбур шахти. Лише одній людині вдалося виборсатися з водяного полону. Тіло одного загиблого піднято на поверхню, а двох інших не знайшли.

● *Крим*

«Не цураймося, признаваймося...»

166 делегатів і понад 140 гостей та журналістів взяли участь у роботі конференції Кримського відділення Конгресу української інтелігенції. З доповіддю про стан українства на півострові виступив голова Кримського відділення Спілки письменників України Данило Кононенко. Він, зокрема, зазначив, що хоча в Криму і мешкає близько мільйона українців, але тут немає жодної української школи, в усіх вищих та середніх учбових закладах викладають виключно російською мовою.

У прийнятій конференцією ухвалі йдеться про те, що українці в Криму, на жаль, «стали діаспорою». Тож, аби хоч якось зарадити цьому, вирішено створити структури Конгресу української інтелігенції в кожному місті та районі, в усіх населених пунктах півострова.

● *Миколаїв*

У суботу — на роботу

Постійна депутатська комісія Миколаївської обласної Ради з питань законності, правопорядку й захисту прав громадян почала практикувати виїзні засідання в районах області. Для них обрано суботні дні, щоб виборці могли, не на шкоду буденним турботам, поділитися з депутатами своїми тривогами, одержати консультацію, допомогу. Члени комісії у такий спосіб прагнуть глибше вивчити ситуацію з додержання законів безпосередньо на місцях, щоб потім на сесіях Ради вживати відповідних заходів.

● *Рівне*

Пам'яті головнокомандувача

Біля символічної курган-могили в урочищі Лісничівка поблизу села Суськ Костопільського району відбулося вшанування пам'яті геройськи полеглого у важкому бою з енкаведистами головнокомандувача Української Повстанської Армії генерал-хорунжого Дмитра Клячківського («Клима Савура»).

З ініціативи Рівненського крайового руху, козацтва «Волинська Січ» та Товариства колишніх вояків УПА такі акції, за традицією, проводять щорку.

20 лютого на 60-му році життя раптово помер депутат Верховної Ради Криму **Віктор Петрович МЕЖАК**. Потомствений кримчанин, він усе своє життя присвятив роботі в народному господарстві півострова. Неодноразово обирався депутатом Сімферопольської міської, Кримської обласної і Верховної Рад Криму. З травня 1994-го до березня 1995 рр. був заступником голови ВР Криму. Незмінний лідер Народної партії Криму. Брав активну участь у відтворенні Автономної Республіки Крим.

Група народних депутатів України висловлює глибокі співчуття народному депутатові України від Могилів-Подільського виборчого округу №51 ПАРАСУНЬКУ Михайлові Васильовичу з приводу передчасної смерті його брата **Петра.**

Боролись з релігією. Тепер — з дослідниками її історії

НА ЧАСІ — серйозне реформування вітчизняної науки, яка сьогодні переживає ті самі труднощі, що й усе наше суспільство. Проте, хоч як це прикро, реформування здебільшого зводиться до горезвісного кадрового скорочення, яке ми, науковці зі стажем, переживали вже не раз. Та державні мужі, переймаючись турботами нинішньої фінансової скрути, йдуть далі. Вони виношують плани скорочення цілих наукових підрозділів, навіть закриття окремих дослідницьких центрів. Причина прозаїчна: брак коштів.

Справжня біда, іншого слова не добереш, нависла над Відділенням релігієзнавства Інституту філософії НАН України — по суті, одним-єдиним дослідницьким центром такого роду в нашій країні. Серйозно дебатується питання про його ліквідацію.

Працівники Відділення релігієзнавства за останні чотири роки багато зробили для організації і проведення різних наукових конференцій, симпозіумів, «круглих столів». Що важливо, з науковцями плідно співпрацюють богослови, керівники практично всіх релігійних організацій України. В наших конференціях узяли участь фахівці-релігієзнавці з Австрії, Англії, Канади, Німеччини, Польщі, Росії, США, Угорщини, Франції та інших країн. Є домовленість з Міжнародною академією свободи релігії (Вашингтон) про проведення в Україні великомасштабної конференції «Свобода релігії в посткомуністичному суспільстві». Фактично Відділенню релігієзнавства Кабмін України доручив усю оргроботу з організації в 1996 році ювілейної конференції, присвяченої 400-літтю від дня народження Петра Могили. Про світове визнання науковців України в сфері релігієзнавчих досліджень свідчить обрання доктора філософії Анатолія Колодного та автора цих полемічних рядків членами Нью-Йоркської Академії наук.

Малюнок Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Ми свідомі того, що наші дослідження — це лише початок тієї великої роботи, яку ще треба розгортати у сфері релігієзнавчих досліджень. Адже релігійна ситуація в Україні залишається складною, внутрішньо суперечливою. Якщо, з одного боку, посилюється роль релігії і церкви в усіх сферах суспільного буття, у громадській думці формується позитивне ставлення до релігійного феномена як важливої складової духовної культури, то з іншого, — на релігійній ситуації негативно позначаються всі ті хворобливі процеси, які зачіпають увесь комплекс соціально-економічних, політичних, національних і духовних проблем на практиці.

Нам кажуть, що релігієзнавчими студіями в Україні займатиметься дослідний інститут, який нібито планують започаткувати при щойно створеному Державному комітеті в справах релігій. Але ж і не досить обізнаній людині зрозуміло, що така інституція, якби вона була створена, займатиметься виключно практичними аспектами релігійного життя в Україні. Звичайно, коли б наша держава була в змозі, то хай би існував ще один дослідницький центр у сфері релігії — хоч би і у відомчому підпорядкуванні. Але ж зрозуміло, що сьогодні це нереально. Для порівняння: тільки в США існує близько 830, в Канаді — 62, а в сусідній Польщі — 32 різних дослідницьких інституцій у сфері релігії. Впевнений, що у незалежній і невдовзі багатій Україні колись теж так буде.

Тож, дещо перефразовуючи біблійне, поставимо запитання: а чи не досить побивати камінням нашу багатостраждальну науку, в тому числі й релігієзнавство? Хоч і з труднощами, але треба починати те каміння громадити задля добрих справ.

Петро КОСУХА,
доктор філософських наук.

Спорт

● *Вільна боротьба*

Шлях до Атланти починається в Києві

Завтра і післязавтра у Київському палаці спорту відбудеться традиційний міжнародний турнір з вільної боротьби, присвячений видатним українським майстрам.

Цього разу в столиці України поміряються силами близько 200 атлетів із багатьох традиційно сильних борцівських держав. Так, окрім господарів килима, повними командами виступатимуть збірні Росії, США, деяких інших країн.

Президент Асоціації спортивної боротьби України Борис Савлохов у розмові з журналістами так прокоментував майбутню подію:

— Незважаючи на те, що такий турнір проводиться у нас лише вдруге, він уже встиг набути популярності у борців-«вільників». Підготовка до нього тривала багато місяців. На адресу директорату змагань надійшла велика кількість заявок на участь із багатьох куточків планети. І це природно, бо люди бажають і поборотися, і зустрітися зі старими друзями. Буде й особливий гість на нашому великому святі краси і сили — прославлений чемпіон і тренер, вельмишановний Арам Васильович Ялтирян, який п'ятдесят років пропрацював в Україні, створив тут школу вільної боротьби світового рівня, а нині мешкає у своєму рідному селі Топти поблизу Ростова-на-Дону. Ще один важливий аспект: київські змагання за участю найсильніших «вільників» стануть важливим етапом у підготовці української збірної до європейського чемпіонату, який відбудеться наступного місяця в Будапешті. Там, до речі, вирішиться доля олімпійських путівок.

Гадаємо, кияни і гості нашої столиці залюбки відвідають Палац спорту і стануть свідками цікавої й захоплюючої боротьби. Початок змагань щодня о 9.00. Вхід безплатний.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

УЄФА приймає рішення

На своєму засіданні в Лондоні виконавчий комітет УЄФА скасував правило, що існувало тривалий час, відповідно до якого у національних змаганнях (чемпіонати і розіграші Кубків) і в європейських кубкових турнірах дозволялося випускати на поле одночасно не більше трьох іноземців, а також двох так званих асимільованих гравців, котрі прожили в країні не менше п'яти років.

Це справді революційне рішення прийняли після тривалих дебатів, викликаних рішенням Європейського суду в Люксембурзі. Він ще 15 грудня минулого року визнав неправомірними будь-які обмеження у виборі місця роботи для громадян країн Європейського союзу.

Реклама

Арбітражним судом Львівської області порушено справу № 2/1258 від 3.11.95 р., про визнання банкрутом приватного підприємства "Грегорі Глігк", юридична адреса: 290054, м. Львів, вул. Виговського, 57/6; банківські реквізити: р/р 468712 в Раснянському відділенні АК "Промінвестбанку", МФО 325666.

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів та можливих санаторів упродовж місяця з дня публікації цього оголошення за адресою: м. Львів, вул. Винниченка, 3.

Арбітражний суд Львівської області (292200 м. Львів, вул. Винниченка, 3) порушив справу за № 2/945 про банкрутство виробничого малого підприємства фірми «Солокія» (юридична адреса: 292210, м. Червоноград Львівської області, розрахунковий рахунок № 468204 в Акціонерно-комерційному відділенні Промінвестбанку м. Червонограда, МФО 325376).

Претензії кредиторів і заяви санаторів Арбітражним судом Львівської області приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

По заявлению государственной налоговой инспекции по г. Краматорску Арбитражным судом Донецкой области (340105, г. Донецк, бульвар Пушкина, 34) 11 декабря 1995 года возбуждено дело № 231-3/16 о признании банкротом частного строительно-коммерческого предприятия «Строма», расположенного в г. Краматорске Донецкой области по ул. Б. Хмельницкого, 7, р/счет № 5468770 в Краматорском отделении АК ПИБ.

Арбитражный суд Одесской области возбудил дело № 4/141 по заявлению дорстройтреста Одесской железной дороги о признании банкротом частной торгово-посреднической фирмы «Марс». Ее адрес: 273100, г. Котовск Одесской области, ул. Тенистая, 15-б, р/с 000468823 в АПК г. Котовск Одесской области.

Кредиторам, а также возможным санаторам заявления с имущественными требованиями к должнику направлять в месячный срок с момента публикации этого объявления по адресу: 270032, г. Одесса, пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд.

Повідомлення

Збори акціонерів акціонерного товариства «Івано-Франківський арматурний завод» відбудуться 4 квітня 1996 року о 10 годині.

Місце проведення зборів:

м. Івано-Франківськ, вул. Є. Коновальця, 229, актовий зал АТ.

Початок реєстрації акціонерів о 8 год.

Довідки за телефонами: 2-40-14, 2-55-63.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Науково-інформаційно-виробничий центр «Мова» сповіщає про припинення своєї діяльності. Претензії приймаються протягом місяця за адресою: м. Київ, вул. Червоноармійська, 97, кв. 21, тел. 268-59-49, 460-26-38.

По заявлению государственной налоговой инспекции по г. Краматорску Арбитражным судом Донецкой области (340105, г. Донецк, бульвар Пушкина, 34) 11 декабря 1995 года возбуждено дело № 320-3/16 о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Автосалон «Союз», расположенного в г. Краматорске Донецкой области по ул. Дворцовой, 32, р/счет № 467548 в Краматорском отделении Укрсоцбанка.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320001, г. Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Б 14/165 от 01.12.1995 г. о признании банкротом Днепропетровского государственного коммунального предприятия фирму «В старом парке» (г. Днепропетровск, пр. Карла Маркса, 93, расчетный счет 606505 МФО 305062 в АКБ «Новый»).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Київської області (252033 м. Київ, вул. Жилянська, 58 б) порушив справу № 8/96 про банкрутство ТОВ «Краяни».

Боржник: ТОВ «Краяни», Київська область, м. Українка, вул. Соснова, 4/49, р/р 467582 у відділенні Промінвестбанку в м. Українці, МФО 321262.

Претензії кредиторів та санаторів приймаються у місячний термін.

Словник співаків України

2. Третє повернення Івана Гриценка

ЗИМА 1915 року. На Маріїнській сцені в Петербурзі йде одна з найскладніших опер світового репертуару — «Самсон і Даліла» К.Сен-Санса. Головну роль виконує український тенор Іван Гриценко, з яким дирекція щойно підписала контракт. Звучить могутній і красивий голос. І раптом у сцені руйнування храму на співака звалюється вся декорація, а сам він падає в люк, пошкодивши собі хребет і ноги, а також частково втрачає голос. Здавалося, після трагедії годі було й мріяти про кар'єру співака. Та це не був би велетень Іван Гриценко, якби він після тривалого лікування не вразив усіх, з'явившись на московській сцені.

Хто ж цей легендарний співак? На жаль, його біографічні відомості мізерні: ми не знаємо ні дати його народження, ні, зрештою, відомостей про його освіту. Знаємо лише, що взимку 1908 року відбулася його проба у Великому театрі. Дирекція підписала з ним контракт на два пробні місяці. Але під час репетицій співак захворів, і угоду було розірвано. І.Гриценко співає деякий час у театрі «Оріон» та в Опері Солодовникова. Влітку 1909 року на концерті знайомиться з відомим московським антрепренером С.Зіміним. Зрозумівши, що І.Гриценко є володарем неабиякого голосу, С.Зімін знайомить співака з професором співу Л.Донським, який на кошти антрепренера протягом кількох місяців дає уроки співу, готуючи його до театрального сезону в Опері Зіміна. Дебютує І.Гриценко в партії Ахіора в опері «Юдіф» О.Сєрова.

Однак його тягне в рідну Україну. І вже в наступному сезоні (1910-11) він співає в Київській опері. Тут приходить неабиякий успіх, популярність його зростає. Він співає в Одеській (1911-12), Харківській (1912-13) і врешті Тифліській (1913-14) операх.

«Це співак з величезним голосом красивого тембру, безперечно драматичного характеру, — писала газета «Тифлисский листок». — Дикція чудова, артистичний бік бездоганний».

Улітку 1914 року І. Гриценко гастролює в Казані, звідки його запрошують до фатального Петербурга. Там він співає спочатку в Народному домі, а потім в Маріїнській опері, де сталася уже відома нам трагедія.

Після тривалого лікування восени 1916 року він з'являється в одеській опері. Звичайно, це був уже не той голос, і все ж він не міг не вражати. Ось спогади відомого театрального діяча М.Казневського з архіву автора:

— Це був героїчний тенор. Голос дещо глухуватий, але верхній регістр у співака безмежний, з чарівливим тембром. Слухав я його в Одеській опері 1919 року в партії Самсона. Могутній голос. Стінопробивний звук. Своєрідний тембр з прекрасними звучними нотами.

— Співав він у нас, — розповідав одеський оперний режисер В.Шахрай, — майже весь драматичний репертуар...

Казали, що після пережитої травми голос його був невпізнанний. Принаймні напружений спів створював враження тяжкої праці.

Але і їй настав край. Влітку 1919 року здоров'я підупало зовсім, й І.Гриценко змушений був відмовитися від сцени. Навіть запрошення вступити до української «Музичної драми» в Києві довелося відхилити, хоч працювати в українській опері він мріяв усе життя. Адже коли в Одеській опері назріло питання про постановку «Запорожця за Дунаєм» С.Гулака-Артемовського, він був одним з ініціаторів цієї вистави і блискуче виконав партію Андрія. Оксану співала його дружина, відома співачка Ольга Грозовська. А ще раніше в Києві, 1911 року на фірмі «Екстрафон» він наспівав кілька платівок з українськими народними піснями.

Втративши працездатність, І.Гриценко переїхав до Ізмаїла, де жив у будинку тестя. Його дружина, яка після 1919 року співала на зарубіжних оперних сценах (найчастіше в Румунській опері), була відрізана від нього численними кілометрами, режимами та війнами. Так більше вони й не побачилися. Він помер у глибокій самотності, забутий співвітчизниками. Лише газета «Рідна річ» у Бухаресті 1936 року повідомила про його кончину.

Користуючись нагодою, хочу звернутися до родичів Івана Гриценка або тих, хто його знав. Повідомити про видатного українського співака ширші дані. Повернення імені Гриценка співвітчизники зачекалися.

Іван ЛИСЕНКО.

Смачного!

• *Ковбаски*

Яловичину двічі пропускають через м'ясорубку, заправляють сіллю, перцем, нарізаною, злегка підсмаженою ріпчастою цибулею, додають молоко чи воду, добре перемішують, надають форми ковбасок і смажать до готовності. Опісля заливають сметанно-томатним соусом і дають закипіти. Ковбаски подають на стіл із смаженою картоплею.

Продукти: (на 500 г яловичини): 2 цибулини, 2 ст. ложки смальцю, 1,5 склянки сметанно-томатного соусу, сіль, перець.

• *Яблучні оладки*

Яблука спекти, протерти через ситечко (чи відцідити). В одержане пюре додати борошно, соду чи дріжджі, цукор, вершкове масло і сіль. Замісити тісто і сформувати оладки. Випікати оладки на сковороді, а можна і в духовці. На склянку яблучного пюре потрібно півсклянки борошна, стільки ж цукру, 50 г масла, на кінчику ножа соди чи 10 г дріжджів, сіль за смаком. Дріжджі необхідно розчинити у невеликій кількості води, додавши трохи цукру, і витримати півгодини, періодично помішуючи.

Новинка

ЗУБ — АЛМАЗ!

На багато років запобігти карієсу зубів, відновити їх анатомічні форми й фізіологічні функції відтепер дає змогу ноу-хау—пломбувальний матеріал «Терафіл-20», розроблений спеціалістами харківського АТ «Стома». Уже відвантажено першу партію незвичайного високоміцного препарату.

Звичні пломбувальні цементи недовговічні. Отож багато країн давно відмовилися від цементування зубів, а натомість застосовують пасту, яка, затвердувши, не поступається міцністю алмазу. З придбанням ліцензії на її випуск нічого не вийшло. Замість ліцензії нам пропонували дорогу готову продукцію. І ось приємна новина — власний «Терафіл-20». Харківська новинка не поступається, а за деякими параметрами перевищує відомі світові марки. В тому числі й за дешевиною.

* * *

Запитували— відповідаємо

Де в Україні є стоматологічні інститути або факультети?
Григорій ПАСТУХ.
Гайворон Кіровоградської області.

У Міністерстві охорони здоров'я повідомили, що підготовка лікарів-стоматологів провадиться у Національному медичному університеті ім. О. Богомольця (Київ), Вінницькому медичному університеті, Дніпропетровській медичній академії, Донецькому медичному університеті, Івано-Франківській медичній академії, Кримському медичному інституті, Львівському медичному інституті, Одеському медичному університеті, Українській медичній стоматологічній академії (Полтава) і Харківському медичному університеті.

Еко

• Затулимо озонову дірку Монреальським протоколом

Благородна суть Монреальського протоколу полягає в тому, що він забороняє речовини, які поглиблюють озонову дірку. В Україні створено Міжвідомчу координаційну комісію, яка контролює підприємства, що виробляють і використовують вищеназвані речовини. Під її невсипущим оком — і їх експорт-імпорт. Нове формування налагоджує зв'язки з Глобальним екологічним фондом, Світовим банком та іншими міжнародними організаціями, які оперують одночасно екологічними й фінансовими величинами.

• Кандидатів до національного стрес-клубу більшає

Горезвісний чорнобильський стрес хвилює вітчизняну медицину. Мінчорнобиль підготував програму боротьби зі стресом. У ній взяли участь інститути НАНУ и АПНУ. Для практичного втілення наробок учених створено знову ж таки координаційну, але вже раду. Насамперед ідеться про службу соціально-психологічної реабілітації населення уражених районів. Допомогу в її створенні надала ЮНЕСКО, надавши необхідне обладнання та підготувавши психологів.

* * *

У Київському міському центрі радіаційного захисту населення 1 квітня очікують зменшення обслуги на 70 чоловік. Це вже друге скорочення. Перше було перед новим роком: з 565 посад через урізаний фонд зарплати довелося залишити 454. 1995-го в центрі пролікувалися п'ять тисяч чоловік, обстежилися — п'ятдесят тисяч. Але як накажете розуміти: у стаціонарі (266 ліжок) на харчування та лікування передбачено лише 135 тисяч «добових» на одного хворого?

Центр — комунальна власність Києва й фінансується з міського бюджету.

— Істотну допомогу могли б надати фонди, а їх у місті понад сто, які працюють «під прикриттям» Чорнобиля, — вважає генеральний директор центру Олег Бернович. — Вони займаються посередницькою діяльністю, мають податкові пільги й непогані прибутки. Однак, крім трьох, вони нас не підтримують.

А тим часом...

Голова Миколаївської обласної асоціації «Зелений світ» Анатолій Золотухін назвав провокаційним рішення альтернативної української асоціації «Зелений світ» про виключення миколаївських колег зі складу «Зеленого світу» — «за злочинне ухилення від звіту про розподіл гуманітарної допомоги». Пан Золотухін заявив, що всі вітамінізовані продукти було передано обласній дитячій лікарні. І додав, що його асоціація і не входила до складу альтернативної УЕА. Як відомо, Українська екологічна асоціація «Зелений світ» у грудні 1994 року розділилася на дві частини. З'їзд однієї відбувся в Києві, другої — в Донецьку. Миколаївці підтримали другу...

SOS

• Можна сказати, що Комсомольську пощастило

Поки екологи з'ясовують стосунки, на складах наддніпрянського Комсомольська виявлено п'ять контейнерів із надзвичайно сильною отрутою — металевим миш'яком. Вона зберігалася на порушення всіх правил безпеки біля цукру й борошна. Дещиця отрути (якої виявлено аж 4,5 тонни) була здатна спричинити хімічний Чорнобиль регіонального масштабу й заподіяти непоправної шкоди головній водній артерії України. Лиха не сталося лише за щасливого збігу обставин, хоча на складських територіях вже не раз виникали пожежі.

Власник миш'яку — АТ «Київська Русь» — торговий дім». Подробиці справи вивчають компетентні органи, перевіряючи версію про зв'язок із виникненням у Комсомольську загадкової хвороби, що нагадує астму й уражає тільки чоловіків. Уже захворіло близько 200 осіб, яким надають термінову допомогу у клініках Полтавської області.

Миш'як і цукор – несумісні!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 355352

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311035.